

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1967. január 26.

bb 1. új áruházak a peremkerületekben

1 hi/gg-lm sr /sz/

1967. január 26.

a gyér üzlethálózatú körzetekben a fővárosi tanács folytatja az üzletházak építését. ebben az évben például hat nagyobb egység építését fejezik be, vagy kezdik meg. a 16. kerületben rövidesen megnyílik a szabadság útja 71 szám alatti fűszerüzlet, az év második felében az ikarus gyár mellett abc áruház építéséhez fognak. rákoskeresztúron folytatják a pesti úton létesülő szivárvány áruház, pestlőrincen pedig a vöröshadsereg uti abc áruház munkálatait; soroksáron a könyves kálmán ut 66 szám alatt fűszerboltot rendeznek be, budafokon a 13. utcában fűszer-husbolt nyílik majd./mti/

--

bb 2. „ferde torony”, mosonmagyaróvárott

vid-szf/tné-lm /2/ ká

1967. január 26.

a mosonmagyaróvári timföldgyár rekonstrukciója során 100 méter magas kéményt emeltek. a vasbeton kéményt a gyár-kéményépítő vállalat csuszó zsaluzással húzta fel, a zsaluzat azonban valahol valóban „megcsuszott”, ennek következtében a kémény ferdére sikerült. mindössze 14 centiméter a ferdülés, jószemű ember azonban észreveszi. a szakemberek véleménye szerint a kémény így is minden veszély nélkül megfelelő rendeltetésének./mti/

--

-1-

rk

bb 3. énekes madarakat telepítenek a bátorligeti „ősvilágba”,
vid kz/ Lm /4/ ká 1967. január 26.

a bátorligeti „ősvilág”, amelynek nyíres, hársas rengetegében több mint 2000 ritka rovar, egy különleges hüllő és csaknem 100 jégkorszaki és harmadkor végi növényfurcsaság rejtőzik, a „szép”, de kegyetlen csend birodalmának, nevezték a hazai és a külföldi botanikusok. ezt a „kegyetlen”, csendet énekes madarak telepítésével száműzik hazánknak ebből a különösen gazdag természetvédelmi rezervátumból. a telepítésre a havas, hideg téli napokat használják fel. gazdagon terített etetőket, védelmet nyújtó odúkat helyeztek el az erdőben. a cinkék és az egyéb „kis-énekesek”, már fel is fedezték azokat és nem tudnak ellenállni a csábításnak. nagy számban telepedtek meg az eddig tulontul is csöndes „ősvilágban”, s mint a szakemberek remélik nem is hagyják el többé./mti/

--

bb 4. a szombathelyi savaria muzeumban

vid fm/sk-lm 3/ ká 1967. január 26.

értékes helytörténeti anyag feldolgozását kezdték meg. birto-
kukba került szombathely első fényképész családjának - knebel
jenőnek és ferencnek - fotóműhely-felszerelése és 15 700 nagy-
méretű fényképnegatív lemeze. a többszörösen kitüntetett csá-
szári és királyi fényképészek hagyatéka, fényképanyaga a múlt
század közepétől sok érdekes város-, művelődés- és viselettör-
téneti dokumentumot tartalmaz, amelyet most a szakemberek rend-
szereznek, leltárba vesznek./mti/

--

-2- *kk*

bb 5. csokonai karnevál debrecenben

vid szf/tné-lm /1/ ká 1967. január 26.

a hajdu megyei vendéglátóipari vállalat rendezésében nagyszabású farsangra készülnek a hajduságban. február 17-től kezdve kilenc napon át megrendezik a hagyományos csokonai farsangi karnevált debrecenben. a farsangon sor kerül tisztán-
tuli szakácsok „parádéjára”, az arany bika szállóban, továbbá a vendéglátó szakma ifjú mestereinek versenyére. vadász-
vacsorákat rendeznek és régi receptek szerint készítenek el hagyományos ételeket. a hortobágyon a farsangolás szánkózással kezdődik, s amíg a vendégek a pusztát járják, addig a csárda-
udvaron fellobog a téli ökörsütés lángja. hajduszoboszlón, hajduböszörményben, hajdunánáson és polgáron is rendeznek na-
gyobb farsangi mulatságokat./mti/

--

bb 6. ősnövény-lelőhelyre bukkantak vas megyében

vid kz sk- Lm /3/ ká 1967. január 26.

értékes hézagpótló leletekre bukkantak a muzeológusok a vas megyei hosszupereszteg község határában. folyami kereszt-
rétegezett homokból három ujju ősló, ősteknős és ősziráf marad-
ványai kerültek elő. e leletek értékét az adja meg, hogy ugyan-
ott agyagban konzervált ősnövény-maradványokat is találtak. ezzel megfejtődött az a mindaddig kérdéses probléma, hogy az ősló
milyen növények társaságában élt. az előkerült ősnövény-
leletek között platán-, nyár- és tölgyfa-maradványokat találtak.
a feltárás és a gyűjtés folytatódik./mti/

--

-3- *kk*

bb u. ,, vasárnapi randevu,,

1 áe hné 1 ju

1967. január 26.

népszerű írók, művészek munkájával ismerkedhetnek meg közelebbről is az érdeklődők az 1. kerületi tanács bem rakparti művelődési klubjában. az új program - sorozatban havonta egy alkalommal vasárnap találkoznak a közönséggel a meghívott író - és művészvendégek, beszélnek pályakezdésükről, alkotói munkásságukról.

az első esten - január 29- én - bánffy györgy, pécsi ill-dikó színművészek, antal imre zongoraművész és moldova györgy író lesznek a vasárnapi randevu vendégei. /mti/

bb 9. a hungarotex új üzletkötései, - a jugoszlávok pamut - és műszálszövetet, a belgák kendőt, az ausztráliaiak kasmirettet, a kanadaiak kötöttolmit és háztartási textiliát rendeltek

1 sz lk 4 ju ie

1967. január 26.

a textilipar termékei külkereskedelmünk jól bevált exportcikkei, a hagyományos vevőkör, és az új, piacok kereskedelmi körei az utóbbi időben számos nagyarányú megrendeléssel jelentkeztek az exportáló külkereskedelmi vállalatnál, a hungarotex - nál.

a vállalat jugoszláv üzletfeleivel 700 000 dollár értékű pamut - és műszál méteráru szállítására kötött megállapodást, ezt a mennyiséget ez évben adják át a vevőknek. nagy kereslet nyilvánul meg külföldön a magyar paplanbrokát iránt, amelyből iparunk teljes exportkapacitását finn megrendelők kötötték le. így módon a hungarotex ez évben 100 000 dollár értékű brokátot szállít finnországba, a belga nők körében nagy divat a tarkán szőtt, jacquard - mintás selyem kendő, s a hungarotex - nek abból az exportcikkekéből 300 000 dollár értékűt rendeltek a belga kereskedők, az ausztráliába irányuló magyar textil-kivitelben új cikket jelent a kasmir hatású, úgynevezett kasmirett - kelme, amelyből próbaképpen első szállítmányként 25 000 yardot kértek, később erre a cikkekre is nagyobb arányú megrendelések várhatók. a múlt év őszén lezajlott montreali magyar hetek a kanadai vásárlók körében is felkeltették az érdeklődést a magyar textiliák, ruházati cikkek iránt. a magyar hetek megrendezése óta a hungarotex több mint 1 millió kanadai dollár értékű exportra kötött üzletet tengerentúli kereskedelmi partnereivel. a megrendelések alapján a vállalat különböző pamutméteráru, kötött felsőruházati cikket, kesztyűt, háztartási lenáru és egyéb árukat szállít ez évben kanadába. /mti/

8.00/ju 850 S
810 S

bb 12. váltott műszakban dolgoznak a manikűrösök a nyergesujfalui danulon - selyemgyárban.

vid szf sk 4 ju ká

1967. január 26.

a nyergesujfalui magyar viscosagyár legfiatalabb üzemében, a múlt ősszel felavatott danulon - selyemgyárban egyetlen porszem elegendő ahhoz, hogy a rendkívül vékony etemi szá-lakból álló fonál felbolyhosodjék vagy elszakadjon. ezért a fonóknak különös gondot kell fordítaniuk a képápolásra, a mos-dókat kézzápoló kenőccsel látják el és kötelező a manikűr. az üzemrészben váltott műszakban manikűrösök is dolgoznak.

a tisztaság olyan ragyogó ebben az üzemben, akár a pati-kában. a takarítónők állandóan porszívóval járnak, a gépek ke-zelői pedig naponta legalább egyszer minden alkatrészt gondosan megtörölgetnek. még az adminisztratív munkához használt ceruzát is számították innen, s tollal cserélték fel, mert rá-jöttek, hogy a hegyezésnél keletkező finom por is árt a szá-lnak. a szálmintás megóvására anyagilag is érdekelték a dol-gozók, a prémiumokat az értéktörv teljesítése után kapják, s ez az elsőosztályu termékek arányával emelkedik. eddig álta-lában 85- 86 százalékban gyártottak elsőosztályu fonalat, a kezdeti időre tervezett 70 százalék helyett. /mti/

bb 13. több mint száz somogyi együttes

vid fm sk 2 ju ká

1967. január 26.

nevezett be a kisz központi bizottsága, a magyar televízió és a művelődésügyi minisztérium által kezdeményezett forradalmi ifjúsági napok akciósorozatra. a megyei, városi, járá-si tanácsok művelődésügyi osztályai és kisz - bizottságok se-gítségével megkezdődtek az előkészületek az 1948, 1949 és 1945 örökségét, forradalmiságát és a szabadság gondolatát jeképező irodalmi, ének -, zene - és táncműsorok bemutatására.

a megnyitó ünnepséget március 19- én tartják a kapos-vári latinka sándor megyei művelődési házban. megemlékeznek a továbbiakban a tanácsköztársaság kikiáltásának, a vörösör-ség megalakulásának, valamint az ifjúsági szövetség újjászervezésének évfordulójáról is. április 4- én kerül sor a fiatalok ünnepélyes fogadalomtételére, az ,, éneklő történelem,, című fesztiválra, amelyen forradalmi dalokat adnak elő a tanítézetek kórusai. /mti/

8.03/uj 850 S
805 bel

bb 8. ,, vasárnapi randevu,,

1 áe hné 1 ju

1967. január 26.

népszerű írók, művészek munkájával ismerkedhetnek meg közelebbről is az érdeklődők az 1. kerületi tanács bem rakparti művelődési klubjában. az új program - sorozatban havonta egy alkalommal vasárnap találkoznak a közönséggel a meghívott író - és művészvendégek, beszélnek pályakezdésükről, alkotói munkásságukról.

az első esten - január 29-én - Bánffy György, Pécsi Ildikó színművészek, Antal Imre zongoraművész és Moldova György író lesznek a vasárnapi randevu vendégei. /mti/

bb 9. a hungarotex új üzletkötései, - a jugoszlávok pamut - és műszál szöveteit, a belgák kendőt, az ausztráliaiak kasmirretet, a kanadaiak kötöttolmit és háztartási textiliát rendeltek

1 sz lk 4 ju ie

1967. január 26.

a textilipar termékei külkereskedelmünk jól bevált exportcikkkel, a hagyományos vevőkör, és az új, piacok kereskedelmi körei az utóbbi időben számos nagyarányú megrendeléssel jelentkeztek az exportáló külkereskedelmi vállalatnál, a hungarotex - né.

a vállalat jugoszláv üzletfeleivel 700 000 dollár értékű pamut - és műszál méteráru szállítására kötött megállapodást. ezt a mennyiséget ez évben adják át a vevőknek. nagy kereslet nyilvánul meg különösen a magyar paplanbrokát iránt, amelyből iparunk teljes exportkapacitását finn megrendelők kötötték le. így módon a hungarotex ez évben 100 000 dollár értékű brokátot szállít Finnországba. a belga nők körében nagy divat a tarkán szőtt, jacquard - mintás selyem kendő, s a hungarotex - nek abból az exportcikkből 300 000 dollár értékű rendeltek a belga kereskedők, az ausztráliába irányuló magyar textil - kivitelben új cikket jelent a kasmir hatású, ugynevezett kasmirett - kelme, amelyből próbaképpen első szállítmányként 25 000 yardot kértek. később erre a cikkekre is nagyobb arányú megrendelések várhatók. a múlt év őszén lezajlott montreali magyar hetek a kanadai vásárlók körében is felkeltették az érdeklődést a magyar textiliák, ruházati cikkek iránt. a magyar hetek megrendezése óta a hungarotex több mint 1 millió kanadai dollár értékű exportra kötött üzleteket tengerentúli kereskedelmi partnereivel. a megrendelések alapján a vállalat különböző pamutméteráru, kötött felsőruházati cikket, kesztyűt, háztartási lenacru és egyéb árukat szállít ez évben Kanadába. /mti/

8.00/ju 850 S
810 S

bb 12. váltott műszakban dolgoznak a manikűrösök a nyergesujfalui danulon - selyemgyárban

vid szf sk 4 ju ká

1967. január 26.

a nyergesujfalui magyar viscosagyár legfiatalabb üzemében, a múlt ősszel felavatott danulon - selyemgyárban egyetlen porszem elegendő ahhoz, hogy a rendkívül vékony etemi szá- laktól álló fonal felbolyhosodjék vagy elszakadjon. ezért a fonóknak különös gondot kell fordítaniuk a képápolásra, a mos- dókat kézzel mosva látják el és kötelező a manikűr. az üzemrészben váltott műszakban manikűrösök is dolgoznak.

a tisztaság olyan ragyogó ebben az üzemben, akár a patika- kában. a takarítónők állandóan porszívóval járnak, a gépek ke- zelői pedig naponta legalább egyszer minden alkatrészt gondó- san megtörölgötenek. még az adminisztratív munkához használt ceruzát is száműzték innen, s tollal cserélték fel, mert rá- jöttek, hogy a hegyezésnél keletkező finom por is árt a szá- lnak. a szálmínőség megóvására anyagilag is érdekelték a dol- gozók. a prémiumokat az értékterv teljesítése után kapják, s ez az elsőosztályu termékek arányával emelkedik. eddig álta- lában 85- 86 százalékban gyártottak elsőosztályu fonalat, a kezdeti időre tervezett 70 százalék helyett. /mti/

bb 13. több mint száz somogyi együttes

vid fm sk 2 ju ká

1967. január 26.

nevezett be a kisz központi bizottsága, a magyar televízió és a művelődésügyi minisztérium által kezdeményezett forra- dalmi ifjúsági napok akciósorozatára. a megyei, városi, járá- si tanácsok művelődésügyi osztályai és kisz - bizottságok se- gítségével megkezdődtek az előkészületek az 1948, 1949 és 1945 örökségét, forradalmiságát és a szabadság gondolatát jeképező irodalmi, ének -, zene - és táneműsorok bemutatására.

a megnyitó ünnepséget március 19- én tartják a kapos- vári latinka sándor megyei művelődési házban. megemlékeznek a továbbiakban a tanácsköztársaság kikiáltásának, a vörösör- ség megalakulásának, valamint az ifjúsági szövetség újjáször- vezésének évfordulójáról is. április 4- én kerül sor a fiata- lok ünnepélyes fogadalomtételére, az ,, éneklő történelem,, című fesztiválra, amelyen forradalmi dalokat adnak elő a tanin- tézetek kórusai. /mti/

8.03/uj 850 S
805 S

bb. 10. népművelési központok pest megyében

vid gö/ká/2/gy/cz

1967. január 26.

pest megye népművelési tanácsadója gazdag munkatervet állított össze erre az évre. a programban többek között a népművelési központok kialakítása szerepel. egyelőre négy centrum létesül a megyében: vácott, a gombási művésztelepen a képzőművészeké, bagon az amatőrfilmeseké, valamint a galga-völgye néprajzával foglalkozóké, aszódon pedig a galga-völgye néphagyományait gyűjtőké. az idén nagyobb nyilvánosságot kap a megyében működő 21 képzőművészeti szakkör 200 tagja is. szentendre, vác, isaszeg és szigetszentmiklós egy-egy eszpresszó-jában vándorkiállításokon mutatják be legszebb alkotásaikat. érdekes kezdeményezés helye lesz abony, cegléd és nagykovács egy-egy presszója is, ahol hetente egy-két alkalommal irodalmi estét rendeznek - magnetonfonszalagról. a zenével tarkított harminc perces műsorban kiváló előadók tolmácsolják majd a legszebb irodalmi alkotásokat. /mti/

bb. 11. „egy kép - két kérdés vietnamról,, - a szolnok megyei kisz-bizottság pályázata

vid fm/sk/2/ká/gy/cz

1967. január 26.

„egy kép - két kérdés vietnamról,, címmel pályázatot indított a szolnok megyei kisz-bizottság. a megyei ifjúsági lapban vietnammal kapcsolatban közzétett kérdésekre havonta kollektív válaszokat kell beküldeniük a kisz-alapszervezeteknek, ifjúsági kluboknak és uttörő rajoknak. a helyes válaszokat beküldő kollektívák minden hónapban művészi képet kapnak ajándékba. ezeket albumokba helyezik és azok között az alapszervezetek vagy ifjúsági klubok között, amelyek a legtöbb képet gyűjtötték össze, 1967. december 20-án, a délvietnami nemzeti felszabadítási front megalakulásának 7. évfordulóján 8 000 forint értékű klubfelszerelést sorsolnak ki. /mti-/

bb. 14. háromszáz alkalmazásra érdemes javaslat a házi közvéleménykutatás eredménye a zalavári termelőségvetkezetben

vid kz/sk/5/ká/gy/cz

1967. január 26.

az ország legjobbjai közé számító zalavári új idők termelőségvetkezet sikerének egyik titka a széleskörű demokráciában a közösség kezdeményező és alkotókészségének kibontakoztatásában rejlik.

/folyt. köv./

8.22/ju 850 S-
8.22/201

- 6 -

bb. 14. / háromszáz alkalmazásra érdemes.... folyt./ gy

ilyen célokat szolgál az évenként megrendezett házi közvéleménykutatás is. a kérdőívek, amelyekre névvel és név nélkül is lehet válaszolni, a tapasztalat szerint a legjobban szervezett közgyűlésnél is világosabb képet adnak a tagság közösségi ügyeket érintő véleményéről, javaslatairól és bírálatáról. az ez évi - január közepével lezárult - közvéleménykutatás kérdőívei például 300 nagyon hasznos, alkalmazásra érdemes javaslattal gazdagították a vezetőséget. a javaslatokat a vezetőség közgyűlés elé terjeszti. bevezetésükről vagy elvetésükről az egész közönségnek kell döntenie. így kerül hamarosan közgyűlés elé, többek között az a javaslat, hogy a közös munkákban résztvevő asszonyok munkájának megkönnyítésére nyissanak üzemi konyhát, továbbá az a gazdasági irányítási módszereinek lényegét érintő kérdés, kialakítsák-e a teljes felelősséggel és teljes jogkörrel felruházott önálló, komplex növényvédelmi brigádot. /mti/

bb. 15. anépi ellenőrzési bizottság vizsgálata alapján rendet teremtenek a másodállások és mellékfoglalkozások ügyében vas megyében

vid-fm/tné/5/ká/gy/cz

1967. január 26.

érdekes vizsgálatot fejezett be a vas megyei népi ellenőrzési bizottság a másodállásokról és mellékfoglalkozásokról. hetven tanácsi szervnél, oktatási intézménynél, vállalatnál és egyéb gazdasági szervnél 200 vizsgálati napon tájékoztak az ellenőrök, s megállapították: a legtöbb másodállást és mellékfoglalkozást - szakemberhiány, rendkívüli munkák, vagy a gazdaságosabb alkalmaztatás miatt - az oktatás területén, az építkezések műszaki tervezési és ellenőrzési munkáinál, valamint jogi képviseltek ellátásában alkalmazzák.

megyeszerte laza bizonylati rendszert tapasztalt a vizsgálat a különmunkáknál. nem kellően dokumentált az eltöltött munkaidő, a végzett teljesítmény. automatikusan a főfizetés 50 százalékát utalják ki a szervek. többen főmunkahelyük engedélye nélkül vállaltak másodállást, s az ebből származó jövedelmet nem vallják be. sok esetben nem írták be a munkakönyvbe a különmunkát. ezt látták többek között számos iskolában, a latex-nél, az erdőgazdaságnál, a meszőv-nél.

a vizsgálat nyomán hozzáálltak a másodállások és mellékfoglalkozások ügyeinek rendezéséhez. már a vizsgálat alatt több munkahely beszerezte a különmunka-vállalókkal a szükséges engedélyeket, pótolta a munkaügyi bejegyzéseket, a főmunkahely értesítését a fizetésről. megszüntették néhány indokolatlan másodállást is. /mti/

- 7 -

8.23/21ju
8.23/201 850 S-

bb 7. 800 kendő, 24 orkán kabát csempészaru az autóban - egyévi szabadságvesztés

i bc tm ju 4 la

1967. január 26.

radics béla, 41 éves ablaktisztító, budapesti lakos nyugatnémetországi útja előtt eladta az ottani rokonaitól ajándékba kapott személygépkocsiját. a vételárat, 25.000 forintot engedély nélkül kivitte az országból, s átváltotta márkára. ebből, valamint a rokonaitól kapott összegből nagymennyiségű árut vásárolt. ezeket egy újabb ajándékgépkocsi alá rejtette, s a vámellenőrzés megkerülésével akarta behozni az országba. több mint 800 muszlin a kendőt, 24 orkán - kabátot, 1000 borotvapengét, s különféle egyéb cikket dugott el autójában, azzal a céllal, hogy az árukat itthon értékesíti és ebből fizeti ki a gépkocsi vámját. a csempészt a határon leleplezték.

a központi kerületi bíróság radics bélát egyévi szabadságvesztésre ítélte. ezenkívül elrendelte a lefoglalt mintegy 50.000 forint értékű csempészaru elkobzását, s 10.000 forint elkobzást pótló egyenérték megfizetésére kötelezte az elíteltet. /mti/

--

8.54/ju 9¹⁵3'

838 Leli

-8-

bb. 16. elutazott budapestről rolf lahr nyugatnémet külügyi államtitkár

fe/2/qy/cz

1967. január 26.

csütörtökön reggel elutazott budapestről rolf lahr a német szövetségi köztársaság külügyi államtitkára. a ferihegyi repülőtéren az államtitkárt szilágyi béla külügyminiszterhelyettes bucsuztatta. /mti/

bb. 17. siker a klasszikus balettművészet otthonában - hazaérkezett a pécsi balett

t ol/j/8/qy/cz

1967. január 26.

szerdán este, a késő éjszakai órákban érkezett meg budapestre nagy sikerű moszkvai vendégszerepléséről a pécsi balett 44 tagú társulata. az együttest a keleti-pályaudvaron a művelődésügyi minisztérium több vezető beosztású munkatársa és v.a. koroljov, a szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa fogadta.

- nem volt könnyű dolgunk - mondta az együttest vezető eck imre -, de modern táncjátékaink is szép sikert arattak a romantikus és klasszikus balett hazájában. egy újfajta stílust, a táncművészet újszerű elemeit kellett elfogadtatnunk a vendéglátó közönséggel, segített ebben egy, az általunk táncolt minden stílust átfogó gazdag, művészi törekvéseinket jól tükröző repertoár és nem utolsósorban segítettek a szovjet kollégák. hallottak már próbálkozásainkról és nagy érdeklődéssel vártak bennünket. valamennyi előadásunkon ott láttuk a szakma szovjet kiválóságait, nagynevű koreográfusokat és táncművészeket. az előadásokat hosszú, hasznos beszélgetések követték, tanácsaikkal segítettek bennünket. a vendégjáték tíz előadásán mindig sok tapsot kaptunk, kiemelkedő sikerünk volt az etüdök kében, a változatok egy találkozással című táncjátékokkal és a csodálatos mandarinnal. a pókhálót már egy kissé nehéz volt elfogadtatni. összefoglalva: teljesítményünket elismeréssel, próbálkozásainkat érdeklődéssel fogadták. bucsuzáskor úgy nyilatkoztak, hogy visszavárnak bennünket, s mi biztosítottuk vendéglátóinkat, ha hívnak, boldogan megyünk. idehaza most néhány napos pihenő következik, majd folytatjuk a munkát pécssett. /mti/

--

10.15/ju

1017 Leli 10³⁰32'

-9-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 13. sz. hír / több mint száz somogyi... / 1. bekezdésének 5. sorában a szám helyesen:

1 8 4 8

/mti/

..

bb. 19. vetik az első tömeg-primórt - tízmillió csomó korai retket adniak piacra csongrád megye kertészei

vid-kz/sk/3/ká/gy/hk

1967. január 26.

szentes környékén - tíz nagy primórtermelő közös gazdaság kertészetében - munkához láttak a brigádok. készítik a melegágyakat és több helyen, mint például a szentesi felszabadulás termelőszövetkezetben, már vetik a korai hónaposretek magját. a megye, a már megkötött termelési szerződések szerint az idén szállítja a legtöbbet - tízmillió csomót - ebből a keresett korai tömeg-primórból. a magvetés két héttel korábban kezdődött meg, mint más években./mti/

..

bb. 20. munkás-kertszövetkezet alakult szombathelyen

vid-szf/sk/1/ká/gy/hk

1967. január 26.

szombathelyen, a remix vállalat harminchárom munkása kertszövetkezetet alakított. az újfajta szövetkezetnek a város határában az illetékes szervek összefüggő földterületet juttattak. egy-egy tagnak 150 négyszögöl területet adnak, ki s azon egyelőre zöldséget termelnek. az alakuló közgyűlésen elhatározták, hogy a tavasszal közösen művelik meg a földet, közlekedésre alkalmas utat építenek, később pedig öntözőberendezést vásárolnak.

a munkás-kertszövetkezet a szombathelyi földművesszövetkezet kötelékében működik./mti/

..

bb. 21. orion tv készülékek kiállítása a csepeli áruházban

i hbj/sze/gy/hk

1967. január 26.

az orion rádió- és villamossági vállalat és a csepel áruház együttműködésével az áruházban január 26- február 9. között árusítással egybekötve bemutatják az összes orion tv-típusokat, így a jelenleg még exportra kerülő 2550-est is, amely rollós ajtócskával lezárható, s amelyet még az idén beföldön is forgalomba hoznak.
/folyt. köv./

- 10 -

13403

bb. 21. / orion... folyt./ gy

a bemutató idején a csepel áruházban vásárolt készüléket az orion szerelői ellenőrzik, a vásárló lakására szállítják és ott pontosan beállítják./mti/

..

bb. 23. időjárásjelentés

sze/gy/

1967. január 26.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön délben: felhőátvonulások

a brit-szigeteket hollandiát és németországot az óceáni enyhe levegő újabb hulláma árasztotta el. hatására változékony felhős és sokfelé esős, de az évszakhoz képest enyhe az időjárás. a hideglevegő nagyrésze már csak a szovjetunió európai területe felett található meg, az ural előterében és a káspi-tenger vidékén a nappali hőmérséklet mínusz 20, mínusz 22 fok körül maradt. hazánkban szerdán változóan felhős, a dunántul északi felében sokfelé ködös volt az idő. az ország középső területei kivételével többfelé hullott kisebb eső, havaseső, hó. a lehullott csapadék általában nem haladta meg a 3-6 millimétert. a hőmérséklet napközben mínusz 1- plusz 3 fokig emelkedett. csütörtökön hajnalban nyugaton 0- mínusz 3, északkeleten mínusz 5- mínusz 10, máshol mínusz 2- mínusz 7 fokig hűlt le a levegő. a délelőtti folyamán erősen felhős, sokfelé ködös volt az idő. az ország középső megyéiből néhány helyről kisebb csapadékot jelentettek. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke plusz 1,5 fok volt, 3,4 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 milliméter, alig változik. várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, szórva nyosan elforduló esővel, olmosesővel, havazással, mérsékelt, később időnként megélénkülő délnyugati, nyugati szél. éjszaka és reggel többfelé köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0- mínusz 5 fok között, a vastagabb hóval borított helyeken néhány fokkal mínusz 5 fok alatt. a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 0- plusz 5 fok között.

a duna vizállása budapestnél 292 centiméter./mti/

..

13,20

13403

- 11 -

13403

bb. 22. egyévi és kéthónapi szabadságvesztés az elsikkasztott televíziódijakért

vud-szf/sk/3/ká/gy/hk

1967. január 26.

simon andrás miskolci lakosnak, aki egyideig a görömbölyi postahivatal vezetője volt, hivatali feladatához tartozott többek között a televízió használati engedélyek kiadása és a tv-díjak kezelése. beosztását sorozatos sikkasztásokra használta fel. az új televíziótulajdonosoknak kiadott használati engedélyt helyes dátummal látta el, de a felettes szerveknek szóló példányokat későbbre keltezte, s a közbeeső időben beszédelt díjakat a maga céljára használta fel. harmincnolc esetben károsította meg a postát. a takarékbetétekkel is manipulált. az év végén kimutatott kamatokat nem vezette be a betétkönyvbe, hanem a saját részére vette ki ezeket az összegeket. ezenkívül ellenőri beosztásában több vidéki postahivatal pénztárából is elemelt kisebb-nagyobb összegeket.

a miskolci járásbíróóság simon andrást folytatólagosan elkövetett csalásért, sikkasztásért, lopásért egyévi és kéthónapi szabadságvesztésre, valamint kétévi jogvesztésre ítélte./mti/

bb. 18. megalakult a vizgazdálkodási társulatok déldunántuli választmánya

vid-szf/sk/2/ká/gy/hk

1967. január 26.

pécsett, a vízügyi igazgatóság székházában csütörtökön megalakult a vizgazdálkodási társulatok déldunántuli választmánya. a baranya és somogy területén tíz vizgazdálkodási és talajvédelmi, valamint 38 törpevizmű társulat működik. a törpevizmű társulatok tavaly 63 kilométer vízvezeték építettek a falvakban. a hálózatot az idén további 46 kilométerrel bővítik. a vizgazdálkodási társulatok évente körülbelül egymillió köbméter földet mozgatnak meg a vízrendezési, talajvédelmi munkák során. a választmány megalakításának az a célja, hogy összehangolja és még szervezettebbé tegye a társulatok tevékenységét. ebben az évben több mint 60 millió forint értékű munka vár rájuk és 1967 végéig 300 000 holddal bővül a működési területük.

az alakuló gyűlésen megválasztották a vizgazdálkodási társulatok országos választmányának déldunántuli küldötteit./mti/

14.33/ju

-12-

15¹⁵ S1

bb. 24. sajtótájékoztató a koreai nagykövetségen

t fe/j/gy/hk

1967. január 26.

szon za rjong, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete csütörtökön sajtóértekezleten ismertette a magyar és külföldi sajtó képviselői előtt kim ir szen válaszlevelét, amelyet kim rjong, a washingtonban működő koreai intézet igazgatójához intézett. a levélben kim ir szen ismételtelen leszögezi, hogy az ország egyesítésének kérdése belügy, amelyet minden külső beavatkozás nélkül, saját erővel, demokratikus uton, békés eszközökkel kell megoldani. az irás többi között kiemeli, hogy az ország egyesítéséhez vezető út: az idegen csapatok kivonása, össznépi választások megtartása, majd az egyesített demokratikus központi kormány megalakítása.

kim ir szen válaszlevele tartalmazza mindazokat a javaslatokat is, amelyeket az évek során észak-korea párt- és állami vezetői az ország egyesítésének, a feszültség enyhítésének és a béke biztosítása érdekében előterjesztettek.

észak- és dél-korea egyesítésére irányuló javaslatok azonban - állapítja meg a levél -, mindmáig megoldatlanok maradtak. ennek közvetlen oka: a dél-koreai megszállva tartó amerikai imperialisták és dél-koreai zsoldosainak aknázása.

a levél ezután ismerteti észak-korea kormányának feltételeit, azt az öt pontot, amely alapul szolgálhat a két ország egyesítését célzó tárgyalásokhoz.

a nagykövet, pártja és kormánya álláspontjának részletes ismertetése után válaszolt az újságírók kérdéseire./mti/

|| zuzhoz

bb. 25. koszoruzás a vörös brigád siremlékénél

t pr/sze/hk/gy

1967. január 26.

a vörös brigád kerépesi temetőben levő siremlékénél - hősi haláluk 22. évfordulóján - koszoruzási ünnepséget rendezett csütörtökön a magyar partizán szövetség és a kisz budapesti bizottsága. konok ferenc ezredes, a szövetség országos bizottságának tagja emlékezett a mártirhalált halt partizánok hőstetteire, majd római gyulával, a vörös brigád egykori harcosával elhelyezték a partizán szövetség koszoruját a siremléken. a kisz budapesti bizottságának nevében ilcsik imre és orosz lászló koszoruzott./mti/

14.45/ju

-13-

15¹⁵ S1

bb. 26. a tervezetnél 80 lakással többet szerez össze a négyzetas szocialista prém-brigád

vid-szf/sk/3/ká/gy/nk

1967. január 26.

Négy éve dolgozik együtt az érményi-győr-sopron megyei építő-
ipari vállalatának 50 tagú ifjúsági brigádja, prém tiszor 31 éves
kőműves vezetésével, már négyszer nyerték el a szocialista
brigád címet. Tavaly 60 lakással többet szereztek össze a terve-
zetnél, előregyártott elemekből, a brigád most elhatározta, hogy
a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójára, vala-
mint a Kisz 7. kongresszusa tiszteletére az eddiginél
nagyobb többletmunkára vállalkozik: az ebben az évben feladatuk
kapott 400 lakás helyett 480-at szerez össze, ezenkívül 1 000
óra társadalmi munkára is vállalkoztak a győri házgyár, valamint
a győri állatkert és vidámpark építkezésén. Az egyik vasárna-
pon vietnami műszakot tartanak és érte járó munkabért a szabadság-
ért küzdő vietnami nép megsegítésére adják. /mti/

bb. 27. leégett egy munkásszállás hőmezővásárhelyen

vid-szf/sk/3/ká/gy/nk

1967. január 26.

csütörtökre virradóra hőmezővásárhely határában, az
erzsébeti úton, az alföldi porcelángyár építkezésénél kigyul-
tadt a vízkutató és furó vállalat ceglédi üzemeységének egyik
100 négyzetméteres ideiglenes munkásszállása. Az eddigi megálta-
pítások szerint a tűz az okozta, hogy az olajkályha közelében
gondatlanságból ruhákat, s egyéb gyúlékony anyagokat tartot-
tak. Előbb ezek, majd az egész mlánvagytműzéből készült épület
lángra lobbant és leégett. Beméselt az egész berendezés és
a dolgozók ruházata.

Szerencsés körülmény, hogy a szálláson ezen az éjszakan
nem tartózkodott senki, s így a gondatlanság nem követelt em-
beréletet. /mti/

14.08/10 1515

-14-

bb. 28. balatoni nádkunyhók magyar származásu osztrák
turistáknak

vid-szf/sk-Lm /4/ ká

1967. január 26.

idegenforgalmi szakemberek a balaton keszthelyi part-
szakaszán csütörtökon kijelölték az első olyan vikend-tele-
pet, amelyen kizárólag nádkunyhókat építenek. A romantikus
nádkunyhós üdülőterületet a bécsi magyar munkások 1889-es
alapított egyesülete kérte idegenforgalmi szerveinktől. A
kérsnek eleget téve a veszprém megyei tanács idegenforgalmi
hivatala a keszthelyi kempingben a balatoni nádkunyhósági
vállalat típus nádkunyhóiból épít fel néhányat a magyar szár-
mazásu osztrák vendégeknek. A kunyhókban két-három ágyat helyez-
nek el. A bécsi magyar munkások egyesülete az idén nyáron már
több alkalommal szervez turát a regényes környezetű és beren-
dezésű üdülőtelepre. /mti/

--

bb. 30. a magyar nők szolidárisak vietnami testvéreikkel

i fe/sze-Lm /2/ -cz

1967. január 26.

a magyar nők országos tanácsa a délvietnami nemzeti
felszabadítási front nőbizottságához intézett táviratában
felhőborodottan ítéli el az amerikai imperialisták által az
utóbbi időben elkövetett gaztetteket, a védtelen anyáknak és
ártatlan gyermekeknek okozott kinszenvedéseket. „gyűlölettel
gondolunk a gyilkosokra, s minden erőnkkel támogatjuk a dél-
vietnami nemzeti felszabadítási front nőbizottságát, - hang-
sulyozza a többi között a távirat.

a magyar női társadalom nevében táviratot küldtek a
vietnami demokratikus köztársaság nőszövetségéhez is. Ebben
együttérzésükről biztosítják vietnami testvéreiket és csodá-
lással adóznak az ellenséggel szemben tanúsított bátorságukért.
/mti/

--

bb. 31. meghalt szilágyi dezső elvtárs

sze-Lm -cz

1967. január 26.

mély megrendüléssel tudatjuk, hogy szilágyi dezső elvtárs,
a munkásmozgalom és a párt régi kiemelkedő harcosa, az mszmp köz-
ponti ellenőrző bizottságának tagja, hazánk volt varsói nagyköve-
te, aki egész életét a dolgozó nép szolgálatában töltötte, hosszas
betegség után, 70 éves korában elhunyt. temetéséről később tör-
ténik intézkedés.

mszmp központi bizottsága
mszmp központi ellenőrző bizottsága. /mti/

17.15/Lm

-15-

18.12.P

MLK

bb 29. a hamlet, a cigánybáró, a don carlos és a mojszejev-együttes műsora a szegedi szabadtéri játékok programján - sajtótájékoztatón ismertették a végleges műsornaptárt

vid kz/sk-lm /6/ ká

1967. január 26.

tari jános, a szegedi szabadtéri játékok igazgatója, csütörtökön tartotta első ideai sajtótájékoztatóját, ismertette az ez évi szegedi szabadtéri játékok végleges programját. mint elmondotta, július 22-től augusztus 20-ig 17 előadást tartanak a fogadalmi-templom előtti színpadon, amelyet a játékok kezdetéig több mint 10 millió forintos költséggel korszerűsítettek. a kibővített színpad alatt helyezik el az öltözőket, a hangosítás, a világítás központjait és más technikai berendezéseket.

a játékokat július 22-én erkel: hunyadi lászló című operájával nyitják meg. az operát mikó andrás rendezi és vaszy viktor vezényli. ez a mű még két alkalommal - augusztus 2-án és 5-én - szerepel a programon. július 23-án shakespeare hamlet-je lesz a második bemutató, vámos lászló rendezésében. a főbb szerepekben több neves művészünkkel, köztük gábor miklóssal, tolnay klárral és bessenyei ferencsel találkozik majd a közönség. a hamlet július 26-án és 29-én kerül még színre. a játékokon ezuttal első alkalommal vendégszerepel majd a világhírű mojszejev-együttes, legtöbb sikert aratott műsorszámával. a mintegy 100 táncossal érkező szovjet művészcsoport műsorával július 25-én, 27-én, 28-án és 30-án ismerkedhet meg a közönség. j. strauss: cigánybáró című nagyoperettje augusztus 5-én, 12-én, 15-én és 19-én kerül színre, színetár miklós és félix lászló közös rendezésében. ezeken az előadásokon a hazánkban is jól ismert és kedvelt willi boskosky vezényli a zenekart. verdi: don carlos című operájának előadásai augusztus 13-án, 16-án, és 20-án kaptak helyet a műsornaptárban. a játékok igazgatósága olasz, jugoszláv és román művészeket szándékozik szerződtetni a főbb szerepekre. az opera színetár miklós rendezésében, vaszy viktor vezényletével kerül színre.

tari jános elmondotta, a tájékoztatón, hogy a játékok iránt nagy az érdeklődés. bár a jegyek árusítása csak később - a tavaszi hónapokban - kezdődik, máris több ezer igénylőt tartanak nyilván./mti/

--

17.30/Lm

-16-

Mk

18 20 P

bb 32. a magyar színházművészeti szövetség meghívására

i pr/j -lm /1/

1967. január 26.

budapestre érkezett dr. vlagyimir ivanovics nefjod, a belorussz köztársaság állami díjas színháztörténész professzora, razsim marzsitovics karijev, az üzbég színházművészeti szövetség elnökhelyettese és saura muszovna gurtazina, a baskir akadémiai színház rendezője. a szovjet színházi szakemberek két hetet töltenek Magyarországon, s tanulmányutjuk során megtekintik több fővárosi és vidéki színház előadását./mti/

--

bb 33. üzemi baleset

j-lm -cz

1967. január 26.

a kerepesi út 15. szám alatt a fővárosi autótaxi vállalat garázsában súlyos üzemi baleset történt. egy wippon-vontató, amelyet orsolyák istván 57 éves gépkocsivezető hátramenetben vezetett, a garázs lépcsőfeljárójához szorította huszár józsef 53 éves gépkocsivezető, budapesti lakost, aki a baleset következtében súlyosan megsérült. a mentők kórházba szállították. a felelősség megállapítása folyamatban van./mti/

--

bb 34. megalakult az első termelészövetkezeti üzemszervező vállalat

vid kz/sk-lm /5/ ká

1967. január 26.

a tápéi tisztatáj, a balástyai móra ferenc és a makói kossuth termelészövetkezet megalakította az ország első mezőgazdasági tervező- és üzemszervező vállalatát. az agrárművelődési, üzemgazdasági és adminisztratív részlegből álló vállalkozásnak 20 dolgozója van, főleg mezőgazdasági mérnökök és technikusok. a vállalat feladata az, hogy a hozzájuk forduló közös gazdaságoknak a legapróbb részletekre is kiterjedő, megbízható terveket készítsenek. a helyi adottságok feltérképezését pontosan kiszámítsák milyen ütemben gazdaságos az érintett termelészövetkezet fő- és mellék-üzemágainak fejlesztése.

/folyt.köv./
17.40/Lm

- 17 -

18 20 P

Mk

bb 34. /megalakult ...1. folyt./-lm

az új vállalat az alapító közös gazdaságok számára már készíti a részletes állattenyésztés-fejlesztési terveket, továbbá kidolgozza a gyengemínőségű legelők és a szikes talajok javítására, valamint a szőlő- és gyümölcsfeldolgozó segédüzemek létesítésére vonatkozó javaslatait. az újszerű termelőszövetkezeti vállalkozás az egész vidéken nagy érdeklődést keltett: már mintegy 20 közös gazdaságtól kapott megbízást, nemcsak csongrád, hanem bács és békés megyéiből is. /mti/

bb 35. a pozsonyi zenekonzervatórium növendékeinek hangversenye győrött és pannonhalmán

1967. január 26.

a pozsonyi zenekonzervatórium 40 növendéke érkezett csütörtökön győrbe. a vendégek első koncertjüket győrött a liszt ferenc zeneművészeti szakiskola nagytermében adják, műsorukon többek között verdi, smetana, kodály és bartók művek szerepeltek. este a fiatalok részt vettek a tanárképző főiskola és a zeneművészeti szakiskola kisz-szervezetének hagyományos farsangi bálján. pénteken újra közönség elé lépnek: előbb a pannonhalmi bencés gimnáziumban, később pedig a község művelődési házában adnak műsort. /mti/

bb 36. közlemény a magyar-román műszaki-tudományos együttműködési bizottság üléséről

1967. január 26.

január 23-25. között budapesten került sor a magyar-román műszaki-tudományos együttműködési bizottság 16. ülésére.

a bizottság megvizsgálta a legutóbbi ülésről a két ország közötti műszaki-tudományos együttműködésnek jövőben történő kiszélesítése és elmélyítése vonatkozásában.

/folyt. köv./
17.55/szb

-18-

hla

48 25 P

bb 36. /közlemény a... 1. folyt./- szb

az ülésről készült jegyzőkönyve előírja, hogy a két ország kölcsönösen műszaki dokumentációkat küld és szakembereket fogad a műszaki-tudományos eredmények megismerésére a vegyipar, a kőolajipar, a gépipar, a kohászat, a könnyűipar, és más iparágak területén.

az ülésről készült jegyzőkönyvet magyar részről vályi péter, az országos tervehivatal elnökének első helyettese, román részről virgil actarian gépipari miniszterhelyettes írta alá. a jegyzőkönyv aláírásánál jelen volt dumitru turcus a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete.

az ülés ideje alatt a román küldöttség több intézményt és ipari üzemet látogatott meg.

az ülés a barátság és a teljes megértés légkörében folyt le. /mti/

bb 37. területrendezési tervpályázat a magyar televízió aranyhegyi új központjának elhelyezésére

1967. január 26.

az építésügyi minisztérium, a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága és a magyar televízió tervpályázatot hirdet aranyhegy - budapest 3. kerület - és környékének rendezésére. a pályázóknak főként az a feladata, hogy a magyar televízió aranyhegyi új központjának célszerű elhelyezéséről készítse- nek át gondolt városszerkezeti és rendezési tervjavaslatokat. ki kell dolgozni még az aranyhegyi területre előirányzott új lakótelep, sportközpont és uttorótábor területrendezési terveit is.

a pályázati kiírást már átvehetik az érdeklődők az építésügyi minisztériumban /budapest, 5. kerület beloiannisz utca 2-4 földszint 1./, s az elkészült terveket május 8-ig kell eljuttatni - kizárólag postán - az em településfejlesztési főosztálynak. a legjobb pályamunkák díjazására és megvásárlására összesen háromszázezer forintot irányoztak elő. /mti/

18.46/szb

-19-

-19-

49 25 P

hla

bb 38. szilágyi dezső /1897-1967/

pkg szb hk

1967. január 26.

1897-ben született budapesten egy nagycsaládu cipész-mester gyermekeként. már ifju korában szembesült a társadalmi igazságtalanságokkal. mindössze 17 esztendő volt, amikor mint szabósegéd 1914-ben bekapcsolódott a munkásmozgalomba, a kommunista pártnak megalakulása óta tagja. a fiatal forradalmár a tanácsköztársaság idején a közigazgatásban dolgozott és tagja volt a budapesti munkástanácsnak, az „500-ak tanácsá,-nak, amikor az ellenforradalom rátámadt a fiatal munkáshatalomra, önként jelentkezett a frontra, ahol politikai biztosként harcolt a tanáshatalomért. a fehérterror elől csehszlovákiába ment és ott vett részt a munkásmozgalom harcaiban. 1923-ban a szovjetunióba került. itt a legkülönbözőbb felelős beosztásokban dolgozott. 1955-ben tért haza. 1957-ben pártunk a központi bizottság külügyi osztályának élére állította a kipróbált kommunistát és a partizán-szövetség alelnöke lett. 1959-ben megválasztották a központi bizottság tagjának. 1960-ban varsói nagykövetségünk vezetésére kapott megbízást. 1963-ban saját kérésére innét került nyugdíjba. a sokat tapasztalt, a nehéz harcokban, súlyos megpróbáltatások idején is szilárd és a párthoz rendületlenül hűséges kommunistát pártunk legutóbb lezajlott ix. kongresszusán a központi ellenőrző bizottság tagjává választották. a munkásosztály, a dolgozó nép szolgálataiban végzett áldozatos munkáját elismerte a haza: a vörös zászló érdemrend, a munkaérdemrend és a partizán emlékérem tulajdonosa. szilágyi elvtársban a munkásosztály és a párt egyik kiváló harcosát veszítette el. a párt osztozik a család gyászában és emlékéit kegyelettel őrzik elvtársai és barátai. /mti/

--

18.50/szb

-20-

1935 P

Mk

bb 39. megnyílt budapest egyik legmodernebb vendéglátóipari kombinátja: az ezüstsírály

hbj/sze szb hk

1967. január 26.

uj létesítménnyel gazdagodott az üllői uti lakótelep, a napfény utcában megnyílt a mintegy tízmillió forintos költséggel épült uj, budapest egyik legkorszerűbb vendéglátóipari kombinátja, az ezüstsírály.

a 280 személyes éttermet, a 150 személyes presszót és a 100 személyes sörözőt ötletesen, modernül, de mértéktartóan rendezték be, a presszóban dzsessz-zene szórakoztatja a vendégeket, az étteremben népi zenekar játszik. nyáron pálmakertben táncolhatnak a fiatalok.

az uj épületben tökéletes raktározási lehetőségeket teremtettek, korszerű konyhát, cukrászdát alakítottak ki és mintaszerűek a dolgozóknak készült szociális létesítmények. /mti/

--

bb 40. politechnikai tájkonferencia egerben

vid-kz/sk szb ká /2/

1967. január 26.

borsod, hajdu-bihar, heves és szabolcs-szatmár megyei nevelők részvételével rendezett politechnikai tájkonferenciát a művelődésügyi minisztérium és az országos pedagógiai intézet csütörtökön egerben. a konferencián a negyedik nemzetközi politechnikai szeminárium előkészítéséről, továbbá a kísérleti politechnikai oktatás tapasztalatairól és feladatairól tanácskoztak. heves megyében, mint a táncszéken rámutattak, gazdag programmal készülnek a nemzetközi konferenciára. tízenhat iskolában kezdődtek kísérletek és módszer megfigyelések a politechnikai oktatás kiszélesítésének lehetőségeiről. /mti/

--

18.55/szb

-21-

1940 P

Mk

bb 41. ülést tartott a magyar meteorológiai társaság
- kiosztották a steiner lajos emléklapokat

t cs/sze szb hk

1967. január 26.

a magyar meteorológiai társaság csütörtökön a technika házában tartotta évi közgyűlését. dr. béll béla, a társaság társelnöke megnyitójában ismertette a világ vízproblémáinak megoldására tett tudományos erőfeszítéseket, s ebben a magyar meteorológia szerepét. dr. szakáll józsef, a társaság titkára beszámolt a magyar meteorológiai társaság 1966. évi működésének eredményeiről, a kiírt pályázatok sikeréről, a társaság nemzetközi kapcsolatainak fejlődéséről, valamint az idei munkaprogramról. a közgyűlésen ünnepélyesen kiosztották a meteorológiai fényképpályázat díjait. dr. béll béla társelnök átnyújtotta a társaság intéző bizottsága által odaitélt steiner lajos emléklapokat. /mti/

--

embargó 22 óráig!

bb 42. hazaérkezett párizsból a magyar jogászküldöttség

sze szb hk

1967. január 26.

a dr. markója imre igazságügyminiszterhelyettes vezetésével párizsban járt magyar jogászküldöttség csütörtökön hazaérkezett. a delegáció a demokratikus jogászok nemzetközi szövetsége megalakulása és a müncheni per 20. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésen vett részt. a küldöttséget a keleti-pályaudvaron dr. szilbereké jeno igazságügyminiszterhelyettes, valamint az igazságügyminisztérium és a legfelsőbb bíróság vezető munkatársai fogadták. /mti/

--

19.15/szb

-22-

1940P

MB

bb 43. időjárásjelentés

sze szb hk

1967. január 26.

a meteorológiai intézet jelenti január 26-án, csütörtök este:

felhőátvonulások, futóesőkkel

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, többfelé futóesővel, hózáporral. mérsékelt, időnként élénk délnyugati, nyugati szél, főként keleten helyenkint köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 2 - plusz 7 fok között. /mti/

--

bb 44. fogadás a szovjet nagykövetségen

t fe/sze szb -cz /2/

1967. január 26.

f. j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete csütörtökön este fogadást adott abból az alkalomból, hogy budapestben tartózkodik d. p. gorjunov, a taszsz vezérigazgatója és a. verbenko, a apn szovjet hírügynökség elnökhelyettese. a szívélyes hangú fogadáson résztvett orbán lászló, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, gosztonyi jános, az mszmp központi bizottságának tagja, a népszabadság főszerkesztője, barcs sándor, az mti vezérigazgatója, a muosz elnöke, naményi géza, a tájékoztatási hivatal vezetője, valamint a magyar sajtó több vezető képviselője. /mti/

--

20.00/lm

-23-

-Veçe-

MB

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

bs/s

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk timár mátyás pénzügyminiszter expozéját, amely csütörtökön délelőtt hangzik el az országgyűlésben. a beszéd

embargo,

csak jelzésre használható fel.

x x x

bkk 1. timár mátyás beszéde

tm/s bs

tisztelt országgyűlés!

ismét lezárult egy év, s új esztendő gazdálkodását kezdjük meg. az 1966-os év eredményes volt. nemzeti jövedelmünk a tervezettnél nagyobb mértékben, 6 százalékkal emelkedett, az ipari termelés 7 százalékkal nőtt. az iparon belül az elhatározásoknak megfelelően a minőségi mutatók: a termelékenység, az önköltség, az export-feladatok teljesítése, a választék bővítése, a készletgazdálkodás javítása volt előtérben. a mezőgazdasági termelés kedvezően alakult, s az elmúlt öt év átlagához képest körülbelül 6-7 százalékkal magasabb volt. külföldi gazdasági kapcsolataink tovább szélesedtek. árukivitelünk mind a szocialista, mind a tőkés és más országok vonatkozásában jelentősen meghaladta az előző évet.

a népgazdaság állóeszközeinek korszerűsítésére és bővítésére 47 milliárd forintot használtunk fel. olyan nagy új létesítmények fejeződtek be, mint például a tiszai vegyikombinát karbamidüzeme, az évi 1 milliárd köbméter kapacitású hajdusoboszlói földgázüzem, a pécsi hőerőmű újabb 50 megawattos gépegysége, a szerencs-nyíregyháza közötti vasútvonal villamosítása. megkezdődött a próbaüzemelés a dunaujvárosi papírgyárban, átadták rendeltetésének többek között a csepeli és a tatabányai áruházat, a budapesti sport szállót, a siófoki európa szállót, a komlói és a vásárosnaményi kórházat.

/folyt.köv./

- 1 -

Mk

parlament

bkk 1./ timár mátyás...../ 1.folyt./s

a lakosság váráslóereje 1966-ban körülbelül 7 százalékkal haladta meg az előző évit, a kereseti arányok a fogyasztási szerkezet vonatkozásában a február 1-i ár- és bérintézkedések általában elérték a kívánt célokat, az életkörülmények javulását tükrözi a kiskereskedelmi forgalom mintegy 7 százalékos emelkedése, a turista utazások számának növekedése is. 1966-ban 953.000, az előző évinél 7 százalékkal több magyar állampolgár járt külföldön, 810.000-en a szocialista és 143.000-en a tőkés országokban, az év végén a magán-személygépkocsik állománya elérte a 100.000 darabot, ami 21 százalékkal több, mint 1 évvel ezelőtt, a televízió előfizetők száma ez év első napjaiban elérte az 1 milliót, a takarékbetét-állomány, amely a lakosság vásárlóerejének szintén egyik fontos mutatója, 2.6 milliárd forinttal nőtt.

általában elmondhatjuk, hogy a népgazdaság a terv eredményes végrehajtása alapján tovább fejlődött, ezt tükrözik az összefoglaló pénzügyi mérlegek, köztük az állami költségvetés is, a költségvetés bevételeinek legjelentősebb forrása az állami vállalatok befizetései, ezekből adódott 1966-ban az összes bevételeknek 80 százaléka, a termelékenység növelése és az önköltség csökkentése terén 1965-ben megindult a javulás, a tavaly folytatódott, az ipar termelési többletének több mint 80 százalékát a termelékenység emelkedése fedezte, a létszám csak kis mértékben nőtt, a bérből és fizetésből élők száma körülbelül 42.000-rel gyarapodott, a növekedés alacsonyabb volt a sokévi átlagnál s ez arra mutat, hogy vállalataink a belső tartalékokat jobban igénybe vették és kevesebb munkaerőt vontak el a mezőgazdaságból, az iparban mind a tavalyelőttinél, mind a népgazdasági tervben számításba vettnél nagyobb mértékben, 1,3 százalékkal csökkent az önköltség, ennek megfelelően, az ipar 1966. évi eredményei alapján az idén az megelőzőnél mintegy 130 millió forinttal több nyereségrészesedést fizetnek majd ki.

a termelőszövetkezetek költségvetési befizetéseknek általában eleget tettek, a január 1-i felvásárlási áremelés, valamint az ezzel összefüggésben hozott intézkedések lehetővé tették a gazdálkodás fejlesztését, az önállóság fokozott érvényesítését, s az amortizációs alap révén azt, hogy az állóeszközök pótlásának és bővítésének növekvő részét saját forrásaikból fedezhessék a szövetkezetek.

/folyt.köv./

- 2 -

Mk

parlament

bkk 1. /timár mátyás..../ 2.folyt./s

a lakosság is eleget tett adófizetési kötelezettségeinek, figyelembe véve azokat az adóemeléseket is, amelyek a februári intézkedések alapján elsősorban a kisiparosokat, kiskereskedőket érintették.

a költségvetés kiadási oldalán a tervezetnek megfelelően alakult a beruházások előirányzata, az 1966. évben létrehozott vállalati alapok felhasználását is figyelembe véve, körülbelül 7 százalékkal többet fordítottak beruházásokra, mint 1965-ben, sajnos, azok a hiányosságok, amelyek az előző évek gyakorlatát jellemezték, 1966-ban is fennálltak, a kerek túlságosan sokfelé forgácsolódtak el, ami mindig együtt jár a kivitelezés elhúzóásával, így mintegy 120 - 130 - értékhatár feletti - beruházás befejezése húzódtott át 1967-re, az utóvizsgálatok szerint az új beruházások jelentős részénél a tervezett költségeket túllépték s egyes létesítmények nem az engedélyezéskor ígért hatékonysággal működnek, mindezek utalnak arra, hogy szükséges a beruházási rendszer megváltoztatása, ami a folyamatban lévő gazdaság-irányítási reform fontos része.

/folyt.köv./

- 3 -

Mk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 8. folyt./-lm

továbbra is érvényesül az a kedvező tendencia, amely a készletek alakulásában 1965-ben megkezdődött. a készletek növekedése az elmúlt évben is kisebb mértékű volt, mint az 1961-1964. években. a készletállomány volumene azonban még mindig magas, s összetételében sok területen nem felel meg a termelés által támasztott igényeknek.

a költségvetés kiadásai között a külkereskedelmi árki-egyenlítési kiadások lényegesen meghaladták a tervezettét, ami szorosan összefügg külkereskedelmi forgalmunk alakulásával. az elmúlt évben export-terveinket jelentősen túlteljesítettük, és az import alacsonyabb volt a tervezettnél. ez előnyösen hatott a külkereskedelmi és a fizetési mérleg alakulására. az árki-egyenlítési kiadások azonban megnövekedtek, ami a költségvetésben bizonyos hiányt okozott.

az utóbbi néhány évben és az elmúlt évben is számos államközi pénzügyi egyezményt kötöttünk mind a szocialista, mind a tőkés országokkal és folytattuk a korábban vállalt kötelezettségek teljesítését. a kgst országok által létrehozott nemzetközi gazdasági együttműködési bank egyre nagyobb szerepet játszik kapcsolataink és egymás közötti fizetéseink zavartalan bonyolításában, hozzájárul pénzügyi kapcsolataink rendszerének további tökéletesítéséhez.

a tőkés országok közül pénzügyi egyezményt kötöttünk az utóbbi 3 évben görögországgal, ausztriával, hollandiával, dániával, franciaországgal és svédországgal. vagyoni tárgyalásaink vannak folyamatban az egyesült államokkal, angliával, kanadával, svájcjal. tárgyalásainkon egyaránt törekedtünk és törekszünk a magyar követelések realizálására és tartozásaink rendezésére. rendezetlenek elszámolásaink a német szövetségi köztársasággal, számos, főleg a háborus időkben keletkezett követelésünk áll fenn.

a közületek gazdálkodásában éreztették hatásukat az 1964 év végén hozott határozatok. a gazdaságossági és a takarékosági követelmények érvényesítését természetesen nem lehet egy-egy év átmeneti feladatának tekinteni, ezek az eredményes munka állandó feltételei.

/folyt.köv./

- 4 -

PK

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 4. folyt./-lm

tisztelt országgyűlés!

az 1967-es év feladatait megszabják pártunk 9. kongresszusának határozatai, a folyamatban levő 5 éves terv, valamint az a tény, hogy ez az év a gazdaságirányítási reform bevezetését megelőző időszak, a reform munkálatai végső fázisba jutottak, s az átállásra minden területen fel kell készülni. a népgazdasági terv legfontosabb előirányzatai a következők. a nemzeti jövedelem 1966. évihez viszonyított növekedése mintegy 3.5-4 százalékkal. az ipari termelés a számítások szerint 4-6 százalékkal bővül. ezen belül az igényeknek megfelelően legdinamikusabban növekszik a villamosenergia-ipar, a vegyipar, a gép- és fémtömegcikk-ipar, valamint a könnyűipar egyes ágainak termelése. a legkisebb mértékű a növekedés a kohászatban, a szénbányászat termelése pedig az energia-struktúra racionális irányu változtatása miatt csökken. az iparban előtérben áll továbbra is a termelékenységek emelése, az önköltség csökkentése - itt a feladat 1 százalékkal az export szélesítése és gazdaságosságának fokozása, a választék bővítése, a jobb készletgazdálkodás. az ipar export-szállítása a terv szerint 4 százalékkal nő, s ezen belül a tőkés exportfeladatok teljesítése és kívánatos túlteljesítése jelentős erőfeszítéseket követel.

az építőipar termelésének növekedése meghaladja a 3. ötéves tervben előírt ütemet, az 1966. évihez képest 6.5 százalékkal lesz magasabb. mivel a beruházási építési igényekben feszültség jelentkezik, fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az állami építőipari vállalatok ilyen jellegű feladataikat teljesítsék. az építőanyag-ipar feladata 5 százalékkal nő. a kormány újabb beruházásokat határozott el az építőipari kapacitás szélesítésére.

a terv a mezőgazdasági termelés 2-3 százalékos növelésével számol. ezen belül a növénytermelés 2 százalékkal, az állattenyésztés hozama pedig mintegy 2.5-3 százalékkal emelkedik. ezek reális és mértéktartó célok. e tervelőirányzatok biztosítják a lakosság alapvető élelmiszerellátását és az export növelését. a felvásárlási feladat 3 százalékkal emelkedik. a mezőgazdasági és élelmiszeripari export összesen mintegy 4 százalékkal nő.

/folyt.köv./

- 5 -

PK

parlament

1. /timár mátyás... 6. folyt./- szb

a közlekedés és hírközlés teljesítménye a szállítási igényekkel arányosan növekszik. fokozott feladatok hárulnak a közlekedési vállalatokra a devizaszerző tevékenységük bővítése terén.

a beruházások volumene az előző évit összesen 2 milliárd forinttal haladja meg. a fogyasztási alap emelkedésének mértéke 5 milliárd forint, a belkereskedelmi áruforgalom növekedése 3,4 százalék. a lakosság egyes csoportjainál az életkörülmények javításában fontos szerepet játszanak a kongresszuson elhatározott intézkedések, így az új termelészövetkezeti nyugdíjrendszer és a gyermekgondozási segély bevezetése.

e feladatokra épül az 1967. évi állami költségvetés is, amelynek volumene 1967. évben első ízben haladja meg a 100 milliárd forintot. a költségvetés kiadásainak és bevételeinek főösszege kerekén 104,7 milliárd forint, a költségvetés tehát egyensúlyt irányoz elő.

a bevételeknél a legnagyobb arányban természetesen ismét az állami vállalatok befizetései szerepelnek. a vállalatoktól származó bevételek alakulásánál számítunk arra, hogy a két éve tartó kedvező tendenciák 1967-ben is folytatódnak, s tovább erősödnek. jó irányítás, ésszerű és átgondolt gazdálkodás esetén erre biztosan számíthatunk, mert a termelékenység növelésében, a munka szervezethez fokozásában csaknem minden területen még jelentős tartalékok vannak. ismeretes, hogy iparunk nagy részében a termelékenység a legfejlettebb ipari országokhoz képest még meglehetősen alacsony.

a pártkongresszuson elhangzott a munkaidő csökkentésének programja. ez az intézkedés igen nagy jelentőségű a szocialista fejlődés útján. a szabadidő növekedése fontos lépés a több pihenés, az egészség védelme, a művelődési és szórakozási lehetőségek szélesítése szempontjából. az intézkedés már ebben az évben gondos előkészítő munkát igényel az egyes iparágakban és a vállalatoknál. ennek során fel kell mérni mind azokat a tartalékokat, amelyek a munkaidő jobb kihasználása terén fennállnak. ilyen formán e feladatot olyan emelő erővé alakíthatjuk, amely hozzájárul, hogy ez intézkedés ne járjon a népgazdaságra nézve a jövedelmezőség romlásával, ellenkezőleg: hogy iparunkat munkaszervezés, termelékenység tekintetében közelebb hozza a legfejlettebbekhez. /folyt.köv./

PKK

parlament

1. /timár mátyás... 6. folyt./-szb

a munkaidő csökkentés nagy szervező munkát kíván elsősorban a folyamatosan üzemelő iparágakban, a szolgáltatásoknál, és más iparágban is. vállalati vezetőink, dolgozóink, egész iparvezetésünk számára jelentős erőpróba lesz ez a feladat, amely ha jól végezzük el, egyik lendítője lehet a gazdasági fejlődésnek.

jelentősek a tartalékok gazdaságunkban más vonatkozásban is. ismertek az országos műszaki fejlesztési bizottság számításai, amelyek kimutatták az energia-hordozók összetételének megjavításából adódó megtakarítási lehetőségeket. a földgáz és a nyersolaj fokozott hasznosítása, egyes kevésbé gazdaságos bányüzemek termelésének leállítás, az energia-racionalizálás, a vasuti vontatás modernizálása együttesen milliárdos nagyságrendű költségcsökkentési lehetőség. az előre gyártott vasbeton és acélváz szerkezetek alkalmazásának szélesítése jelentősen csökkentheti építkezéseink költségeit. közismert, hogy gépeink súlyosabbak a fejlettebb ipari országok hasonló gépeinél, s ez arra utal, hogy itt már jelentősek az anyagmegtakarítási lehetőségek. jellemző példák erre a daruk, a járművek, egyes motortípusok, mezőgazdasági, energetikai gépek. ilyen tartalékok azonban nemcsak az iparban vannak, hanem a mezőgazdaságban és a többi népgazdasági ágban is. a tartalékok egy része rövid idő alatt kiaknázzható, a nagyobbik része azonban csak fokozatosan hozható felszínre.

a szövetkezetek befizetései az 1967. évi költségvetés összes bevételeinek 6,7 százalékát képviselik, amelyből a kisipari szövetkezetek befizetéseinek részesedése 3 százalék, a földművelőszövetkezeteké 0,5, a termelészövetkezeteké pedig 3,2 százalék.

az elmúlt hónapban - mint ismeretes - a mezőgazdasági termelészövetkezeteknél hitelrendezést hajtottunk végre. a hitelrendezés mind politikai, mind gazdasági szempontból nagy jelentőségű intézkedés. mentesítettük a szövetkezeteket attól a teherrel, amely a nagyüzemi gazdálkodás megalapozásával kapcsolatban alakult ki és amelynek visszafizetése a nagyüzemi gazdálkodás kezdeti nehézségei, valamint az árviszonyok miatt nem volt lehetséges.

/folyt.köv./

-7-

PKK

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 7. folyt./-szb

a rendezést tekintettel az egyes szövetkezetek vagyónára és jövedelmi helyzetére differenciáltan hajtottuk végre. a termelőszövetkezetek 1965. december 31-i hitelállományának - átlagosan - 60 százalékát töröltük. ezen belül azonban a gyengébb szövetkezeteknél többet, az erősebbeknél pedig, gazdasági erejük-et figyelembe véve, lényegesen kisebb hányadot engedtünk el. ezzel lehetőséget biztosítottunk a gyenge szövetkezetek számára gazdálkodásuk megszilárdításához.

a hitelrendezéssel lehetővé vált, hogy a termelőszövetkezeteknél teljes körűvé tegyük az amortizációs alap képzését. az elmúlt évben még csak a gépek után számoltak el amortizációt, 1967-től az épületek és az ültetvények után is. az így kialakult új helyzetben szövetkezeteink beruházásaiknak csaknem a felét saját maguk finanszírozzák és így kevesebb hitelt vesznek igénybe. a rendezés kihatását a költségvetés tartalmazza.

most olyan feltételeket alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik, hogy a jövőben folyósítandó beruházási hitelek valóban megfeleljenek funkciójuknak: a termelés bővítését, a hozamok növelését és a jövedelmezőség fokozását szolgálják és így a termelőszövetkezetek a gazdasági feltételeket megteremtésük az időbeni visszafizetésre. a jövőben ez már szigorú követelmény minden egyes hitelnél.

a rendezés közvetlenül nem a szövetkezeti parasztság jövedelmének növelését szolgálja. a régi hitelek törlesztésével és a saját pénzalapok kibővítésével a szövetkezetek önálló gazdálkodása erősödött. amennyiben termelőszövetkezeteink e lehetőségeket jól használják fel a termelés fejlesztésére, a jövedelmezőség fokozására, nagy mértékben hozzájárulnak mind a bérből élők, mind a szövetkezeti parasztságnak jövedelmének növeléséhez.

a lakosság adóbefizetései 2,1 százalékkal haladják meg az előző évit. lényeges változtatást e téren nem tervezünk. a lakosság adópolitikai feladata a bevételek biztosításán túlmenően változatlanul az, hogy csökkentse a kirívó és indokolatlan jövedelemkülönbségeket.

/folyt.köv./

Mk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 8. folyt./-szb

tisztelt országgyűlés!

a költségvetés 1967. évi kiadásai között állami beruházásokra 20,7 milliárd forintot, a szövetkezetek beruházásaira pedig 3,4 milliárd forintot hitelt, illetve állami támogatást irányoztunk elő. az összesen 49 milliárd forintra tervezett beruházási ráfordításokat ezen túlmenően az értékcsökkenési leírásból, valamint a vállalati, szövetkezeti és tanácsi alapokból finanszírozzák.

1967-ben számos jelentős létesítmény fejeződik be. a napokban adták át a bánhidai erőmű 100 megawattos új egységét. az év során befejeződik a hódmezővásárhelyi porcelángyár, a pécsi rostműbörgyár, a dunaujvárosi fésűsfonógyár, a székesfehérvári hűtőház, a budapesti 2. házgyár, a budapesti szálló, a balatonarácsi szálloda, a budapesti felszíni vízmű 2. üteme. a vegyiparban, a gépiparban és a könnyűiparban több, külkereskedelmi szempontból fontos további beruházás készül el. így például a székesfehérvári könnyűfémmű préskövács üzemének, az elekthermax villamos háztartási készülék gyártásának fejlesztése, stb. az év folyamán felépítünk több kórházat, így például a hatvani, a salgótarjáni, a szolnoki máv kórházat.

a beruházások 1967. évi előirányzatai körül heves viták folytak. egyes ágazatok részéről igen nagy volt a nyomás, hogy minél több új létesítményt kezdjenek. a kormány azonban kitartott azon álláspontja mellett, hogy elsősorban a folyamatban levő beruházásokat kell mielőbb befejezni. az új indulók száma így leszűkült, mert adott lehetőségeink között ezek növelése csak a folyamatban levők lassítása árán történhetett volna.

közgazdasági szempontból az a helyes, hogy erőnket ne aprózzuk el, új létesítmények építését csak kis számban kezdjük, és pedig ott, ahol azok a népgazdaságnak a legfontosabbak. az új kezdemények gondos megválogatását a gazdaságirányítási reform szempontjából külön is indokolja az, hogy az új rendszer a beruházási eszközök jelentős része felett a rendelkezés jogát a vállalatok hatáskörébe utalja. ezért nagyon fontos, hogy eleve ne terheljük túl ma azokat a kereteket, amelyek 1968-tól vállalati döntési szférába kerülnek. a kormány a határozatok meghozatalánál ezeket tartotta szem előtt.

/folyt.köv./

Mk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 9. folyt./-lm

beruházásaink vonatkozásában egyik legfontosabb szempont a külkereskedelmi és fizetési mérlegre történő kihatásuk. az indokolt szükséglet sokkal több országban, mint amennyire anyagi erőnkől futja. éppen ezért nélkülözhetetlen, hogy az egyes beruházásokról kellő információval rendelkezünk: mennyire javítja kereskedelmi mérlegünket és mennyi idő alatt térül meg? a közelmúltban üzembehelyezett jelentős létesítményekkel kapcsolatban végzett banki utóvizsgálatok feltárták, hogy régebben számos esetben, a beruházási döntés meghozatalakor ezeket a fontos követelményeket nem bírálták el alaposan. az illetékes szervek nem egyszer fel sem mérték a kérdéses beruházások várható hatását a fizetési mérlegre, ezen belül a tőkés fizetési mérlegre. ezt a továbbiakban nem engedhetjük meg magunknak.

rendkívül fontos, hogy beruházási politikánk általános követelményeinek hiánytalanul érvényt szerezzünk a mezőgazdaság, a termelőszövetkezetek vonatkozásában is. itt is tapasztalható hasonló jelenség, mint az ipari létesítményeknél: a rendelkezésre álló keretek felhasználásánál nem kellően mérlegelik, hogy egy-egy beruházás milyen gyorsan térül meg, milyen a hatékonysága. a befektetések még mindig nem segítik elő kellő mértékben a betakarítási veszteségek kiküszöbölését. számos olyan beruházást valósítunk meg, amelynek megtérülési ideje rendkívül hosszú, ugyanakkor a mezőgazdaság más, kedvezőbb megtérülést biztosító területeire nem jut elegendő eszköz.

meglehetősen nagy hányadot képviselnek felhalmozási kiadásainkon belül a kommunális, szociális, kulturális jellegű beruházások. az utóbbi években mind az ipari beruházások között, mind egyéb vonatkozásban túlságosan sok az irodaház építés. túlzások tapasztalhatók középületek, intézetek építése, sőt egyes műemlékek - bocsánat a kifejezésért - építése terén is. az ilyen beruházások nem egyszer megelőzik égetően szükséges lakásépítkezéseink kiszélesítését. csak helyeselni lehet azt az álláspontot, hogy - a lakásépítés bővítése és más fontos célok érdekében - az irodaházak, igazgatási épületek, középületek, intézetek, műemlékjellegű építkezések előirányzatait korlátok között kell tartani. - a lakásépítést, társasházak építését az új érdekeltségi rendszerrel is támogatni kell. ezt a célt szolgálja például az a tervezett intézkedés, hogy a vállalatok fejlesztési és részesedési alapjuk egy részéből 1968-tól a vállalat törzsgárdájához tartozó dolgozóknak támogatást nyújthatnak társasház építéséhez.

/folyt.köv./

-10-

rk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 10. folyt./-lm

itt említem meg, hogy az otp által a lakosságnak nyújtott közép- és hosszulejratu lakásépítési hitelek előirányzata körülbelül kétmilliárd forint. ebből az összegből az állam 1967-ben körülbelül 38 ezer lakás és családi ház építéséhez nyújt hiteltámogatást.

fontos népgazdasági érdek, hogy javítsuk azokat az eredményeket, amelyeket az elmúlt két évben a készletgazdálkodás terén elértünk. ehhez mindenképp a fizetőképes keresletnek megfelelő termelés kell, amely aktuális szükségleteket elégít ki és nem a raktárak felesleges készleteit növeli. az a cél, hogy a készletek ebben az évben ne emelkedjenek az elmúlt két évinél jobban, fokozott feladatot jelent vállalatainknak. 1965-ben és 1966-ban - mint ismeretes - az állam jelentős terheket vállalva segítette elő, hogy a vállalatok megszabaduljanak felesleges készleteiktől. 1967-re az állami költségvetés ilyen támogatást nem nyújt, de bizunk abban, hogy az elmúlt években kialakult módszerek és a vállalatok vezetőinek fokozott figyelme a készletgazdálkodás iránt, tartósítani tudja a kialakult tendenciát és tovább javul a készletlekkötés aránya. külön nagy figyelmet kell fordítani az importanyag-takarékosságra. a készletek hatékonyabb felhasználása érdekében a magyar nemzeti bank szigorítsa meg a forgóalap hitelek nyújtását és a rövidelejratu hitelezéssel a vállalatokat folyamatos értékesítésre ösztönözze.

jelentős tétel a költségvetés kiadásai között a vállalatok pénzellátására szolgáló összeg, amely részben a külkereskedelem árkiegyenlítési igényét, részben a különböző dotációkat tartalmazza.

termelő egységeink egyik legfontosabb feladata ebben az évben is a gazdaságos export fokozása, különösen azokban a viszonylatokban, ahol exportunk volumene viszonylag alacsony, a fejlett tőkés országok piacain. az export növelése egyben fokozott minőségi, gazdaságossági követelményeket is támaszt a vállalatokkal szemben.

/folyt.köv./

-11-

rk

bkk 1./timár mátyás.../ 11.folyt./s

jelenlegi árrendszerünkben adódnak a dotációk. vannak köztük olyanok, amelyek indokoltak és azt a célt szolgálják, hogy bizonyos áruk körét olcsóbban hozzáférhetővé tegyék a vásárlók számára. ilyenek például a gyermekruha és a különböző kulturális cikkek dotációja. vannak azonban olyan dotációk is, amelyek spontán alakultak ki és nem indokoltak. ezeket ha nem is azonnal, de a későbbiek folyamán fokozatosan meg kell szüntetni, úgy, hogy ez a lakosság számára ne jelentsen terhetet, azaz az esetleges áremelést más területeken árcsökkentés vagy más életszínvonal emelő intézkedés ellensúlyozza. mint ismeretes, 1967-ben jelentősebb ármódosításokat nem tervezünk. az új gazdaság-irányítási rendszerben azonban bizonyos termékek árai érzékenyebben reagálnak majd a kereslet és kínálat alakulására. ezért az államnak szabályozólag kell fellépnie, hogy az ármozgások miatt egyetlen társadalmi réteg életszínvonala se csökkenjen, sőt az árak mozgása és egyéb intézkedések egyenlegükben a lakosság életszínvonalának terv szerinti emeléséhez vezessenek.

a költségvetés fedezetet biztosít az állam szociális, egészségügyi, kulturális, védelmi, rend- és jogbiztonsági, igazgatási kiadásaira is. a szociális és egészségügyi kiadások az előző évvel szemben 6,2 százalékkal, a kulturális kiadások csaknem 5 százalékkal, a védelmi, rend és jogbiztonsági kiadások 6,5 százalékkal emelkednek. jelentős - a társadalombiztosítási kiadások között - a termelőszövetkezeti nyugdíjrendszer reformja. ez az intézkedés is azt tanúsítja, hogy szocialista államunkban a dolgozó emberek életkörülményeinek javítása állandó cél. az idén már a lakosság 12 százaléka - 1 millió 200 ezer fő - részesül nyugdíjban. az állami nyugdíjasok átlagnyugdíja csaknem havi 800 forint. a nyugdíj és járadék kiadások előirányzata több mint 9 milliárd forint. ez 10 évvel ezelőtt még 3 milliárd forint alatt volt.

intézményeink gazdálkodásával kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az eszközök hatékonyabb felhasználására ezen a téren is még sok lehetőség van. érzékeltetésére csak néhány példát említek meg.

/folyt.köv./

Mk

bkk 1./timár mátyás.../ 11.folyt./s

a tudományos kutatásnak igen fontos szerepe van az ország gazdasági fejlődésének elősegítésében. államunk ezért erre a célra - erejéhez mérten - jelentős összegeket fordít. az irányítás fogyatékosai miatt azonban még nem megfelelő a kutatóhelyek tevékenységének koordinálása, sok helyütt még nem elég intenzív a törekvés a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazására, s tudományos szervezeteink nem élnek eléggé a nemzetközi együttműködésben rejlő lehetőségekkel.

a népművelés területén az egyes tanácsok, vállalatok, tömegszervezetek és szövetkezetek által létesített művelődési otthonok, könyvtárak egységes irányítása, az anyagi erők összefogása még nem megfelelő, holott ennek jogszabályi alapját létrehoztuk.

az oktatási törvény végrehajtása során a középfokú oktatás jelentősen fejlődött és az iskolahálózat az újrendszerű oktatás követelményeinek megfelelően változott. ezen a területen is előfordultak azonban túlzások. a középiskolai hálózat fejlesztése, az új szakközépiskolák létesítése nem mindig eléggé átgondolt, nincs megfelelően összehangolva a szükséglettel. mindez arra figyelmeztet, hogy a jövőben az iskolahálózat fejlesztésénél e szempontokat jobban figyelembe kell venni.

nagyobb gondot kell fordítani a körültekintő gazdálkodásra az egészségügy területén is. ennek megfelelően fel kell tárni mindazokat a tartalékokat, amelyek a munka racionálisabb megszervezésével, az eszközök ésszerűbb csoportosításával és felhasználásával felszabadíthatók. a népgazdaság anyagi lehetőségeinek arányában biztosított eszközök mellett az ilyen módon mobilizálható tartalékok is hozzájárulhatnak az ellátás javításához.

a létszámellátottság jelenlegi szintje mellett ugyancsak minden területen változatlanul található indokolatlan létszám, felesleges foglalkoztatás.

a takarékos gazdálkodás előmozdítására a költségvetési szerveknél rátértünk a kétéves előirányzatok készítésére, ami előrelátóbb gazdálkodást tesz lehetővé. ezzel függ össze az a javaslat is, hogy 1967-től az év végi pénzmaradványokat a költségvetési szerveknél ne zárjuk.

/folyt.köv./

Mk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 13. folyt./-lm

ettől az intézkedéstől azt várjuk, hogy a szokásos év végi költségek helyett a szervek ezeket az összegeket félreteszik és a következő évben vagy években használják fel hasznos beszerzésekre, vagy felújításokra. e rendszert a tanácsoknál már bizonyos mértékben érvényesítettük, most kiszélesítjük és a központi szervek körében is bevezetjük.

a tanácsok gazdálkodnak az 1967. évi állami költségvetés volumenének kétszeresével, 21 milliárd forinttal. ennek zöme a lakosság egészségügyi, kulturális és kommunális igényeinek kielégítését szolgálja. a múlt évvel szembeni többletet elsősorban a kórházi és járóbeteg-ellátás javítására fordítják. lehetővé teszi a költségvetés, hogy a tavalyinál nagyobb összeget fordítsanak a helyi utak fenntartására. a tanácsok költségvetését 1.7 milliárd forinttal egészíti ki a községfejlesztési alap. ez az előző évinél mintegy 200 millió forinttal több. az alap eszközeinek csaknem 50 százalékát kommunális feladatokra használják fel.

a tanácsai költségvetések összeállítására és felülvizsgálata már bizonyos fokig új elvek figyelembevételével történt. a tanácsok - a népgazdasági terven alapuló előirányzatokon belül - önállóbban dönthettek a részükre e biztosított bevételi források elosztásáról. ezt a lépést azonban csak kezdetnek tekintjük, mert még nagyon sok a tanácsai tervezési és gazdálkodási rendszerben az olyan megkötöttség, amely akadályozza annak az elvnek a következetes megvalósulását, hogy a döntések az ahhoz legkedvezőbb feltételekkel rendelkező szinten születessenek.

tisztelt országgyűlés!

1967 az új gazdaságirányítási rendszer bevezetését megelőző év. a reform jelentősége, amint ezt a pártkongresszus is megállapította, igen nagy. a tervszerűség és a piac jobb összekapcsolásától, a döntési hatáskörök decentralizációjától joggal várjuk a vállalatoknál levő alkotó erők fokozott kibontakozását, s egyidejűleg a bürokrácia csökkentését. minden remény megvan arra, hogy a reform pezsdítőleg fog hatni gazdasági életünkre, a fejlődés ütemére, az életszínvonal alakulására.

/folyt. köv./

Nkk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 14. folyt./-lm

a kormány munkatervben határozta meg a reformmal kapcsolatos teendőket, s ennek alapján az érdekeltek minisztériumokban széles körben folyik a gazdaságirányítás új rendszerének konkrét kidolgozása. egyes intézkedések már 1966-ban életbe léptek, illetve 1967-ben életbe lépnek. így az elmúlt évben bevezettük az új szállítási szerződési rendszert, az idén egyszerűsítjük a tervjövahagyás és a termékgazdálkodás rendjét, a beruházások szabályozását. mezőgazdasági vonatkozásban jelentős a termelőszövetkezetek hitelrendezése, a teljeskörű amortizáció bevezetése és más intézkedések. a reform komplex bevezetésére 1968-ban kerül sor. az alapvető elemek bevezetése együttesen történik. ilyen az árreform, a jövedelemelvonás és anyagi érdekelttség rendszere, a tervlebontások megszüntetése, a beruházási rendszer, a devizagazdálkodás új rendje. ezek szorosan összefüggnek egymással. az átállás idején mind az állami-, mind a pártszerveknek éberrel kell ügyelniük a felmerülő problémákra - ilyenekre számítani kell -, hogy szükség esetén kellő időben és helyesen a reform szellemének megfelelően lépünk közbe.

a reform munkálatai döntő szakaszba értek. a gazdasági bizottság már határozatokat hozott az árreform legfontosabb kérdéseiben. kidolgozás alatt áll a tervezés új rendszere, a különböző időtartamu népgazdasági tervek jellege és tartalma.

az illetékes szervek napirendjén szerepelnek a távlati koncepciók kidolgozásával kapcsolatos feladatok. számos kérdés van, amelyet hosszú távra kell az ország legjobb szakértőinek kidolgozniok ahhoz, hogy a középtávú tervekben megfelelően vehessük figyelembe. ilyen például a mezőgazdaság és az ipar hosszabblejárati fejlesztésére, beruházásainak arányaira vonatkozó elképzelés; az energetikai bázis kialakítására vonatkozó különböző nézetek egyeztetése; továbbá a beruházások optimalizálása a fizetési mérleg szempontjából; a gépipar és a belföldi szükségletek összhangjának fokozott biztosítása; az építőipar kapacitásának fejlesztése, összefüggésben külföldi hitellehetőségekkel, stb. ilyen koncepciókat már eddig is kidolgozott az országos műszaki fejlesztési bizottság. e munka azonban még korántsem teljes.

/folyt. köv./

Nkk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 13. folyt./-lm

ettől az intézkedéstől azt várjuk, hogy a szokásos év végi költségek helyett a szervek ezeket az összegeket félreveszik és a következő évben vagy években használják fel hasznos beszerzésekre, vagy felújításokra. e rendszert a tanácsoknál már bizonyos mértékben érvényesítettük, most kiszélesítjük és a központi szervek körében is bevezetjük.

a tanácsok gazdálkodnak az 1967. évi állami költségvetés volumenének kétszeresével, 21 milliárd forinttal. ennek zöme a lakosság egészségügyi, kulturális és kommunális igényeinek kielégítését szolgálja. a múlt évvel szembeni többletet elsősorban a kórházi és járóbeteg-ellátás javítására fordítják. lehetővé teszi a költségvetés, hogy a tavalyinál nagyobb összeget fordítsanak a helyi utak fenntartására. a tanácsok költségvetését 1.7 milliárd forinttal egészíti ki a községfejlesztési alap. ez az előző évinél mintegy 200 millió forinttal több. az alap eszközeinek csaknem 50 százalékát kommunális feladatokra használják fel.

a tanácsi költségvetések összeállítására és felülvizsgálata már bizonyos fokig új elvek figyelembevételével történt. a tanácsok - a népgazdasági terven alapuló előirányzatokon belül - önállóbban dönthettek a részükre e biztosított bevételi források elosztásáról. ezt a lépést azonban csak kezdetnek tekintjük, mert még nagyon sok a tanácsi tervezési és gazdálkodási rendszerben az olyan megkötöttség, amely akadályozza annak az elvnek a következetes megvalósulását, hogy a döntések az ahhoz legkedvezőbb feltételekkel rendelkező szinten szülessenek.

tisztelt országgyűlés!

1967 az új gazdaságirányítási rendszer bevezetését megelőző év. a reform jelentősége, amint ezt a pártkongresszus is megállapította, igen nagy. a tervszerűség és a piac jobb összekapcsolásától, a döntési hatáskörök decentralizációjától joggal várjuk a vállalatoknál levő alkotó erők fokozott kibontakozását, s egyidejűleg a bürokrácia csökkentését. minden remény megvan arra, hogy a reform pezsdítőleg fog hatni gazdasági életünkre, a fejlődés ütemére, az életszínvonal alakulására.

/folyt. köv./

NK

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 14. folyt./-lm

a kormány munkatervben határozta meg a reformmal kapcsolatos teendőket, s ennek alapján az érdekelt minisztériumokban széles körben folyik a gazdaságirányítás új rendszerének konkrét kidolgozása. egyes intézkedések már 1966-ban életbe léptek, illetve 1967-ben életbe lépnek. így az elmúlt évben bevezettük az új szállítási szerződési rendszert, az idén egyszerűsítjük a tervjövahagyás és a termékgazdálkodás rendjét, a beruházások szabályozását. mezőgazdasági vonatkozásban jelentős a termelészövetkezetek hitelrendezése, a teljeskörű amortizáció bevezetése és más intézkedések. a reform komplex bevezetésére 1968-ban kerül sor. az alapvető elemek bevezetése egyúttal történik. ilyen az árreform, a jövedelemelvonás és anyagi érdekelttség rendszere, a tervlebontások megszüntetése, a beruházási rendszer, a devizagazdálkodás új rendje. ezek szorosan összefüggnek egymással. az átállás idején mind az állami-, mind a pártszerveknek éberen kell ügyelniük a felmerülő problémákra - ilyenekre számítani kell -, hogy szükség esetén kellő időben és helyesen a reform szellemének megfelelően lépünk közbe.

a reform munkálatai döntő szakaszba értek. a gazdasági bizottság már határozatokat hozott az árreform legfontosabb kérdéseiben. kidolgozás alatt áll a tervezés új rendszere, a különböző időtartamu népgazdasági tervek jellege és tartalma.

az illetékes szervek napirendjén szerepelnek a távlati koncepciók kidolgozásával kapcsolatos feladatok. számos kérdés van, amelyet hosszú távra kell az ország legjobb szakértőinek kidolgozniuk ahhoz, hogy a középtávu tervekben megfelelően vessük figyelembe. ilyen például a mezőgazdaság és az ipar hosszabblejárata fejlesztésére, beruházásainak arányaira vonatkozó elképzelés; az energetikai bázis kialakítására vonatkozó különböző nézetek egyeztetése; továbbá a beruházások optimalizálása a fizetési mérleg szempontjából; a gépipar és a belföldi szükségletek összehangjának fokozott biztosítása; az építőipar kapacitásának fejlesztése, összefüggésben külföldi hitellehetőségekkel, stb. ilyen koncepciókat már eddig is kidolgozott az országos műszaki fejlesztési bizottság. e munka azonban még korántsem teljes.

/folyt. köv./

NK

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 15. folyt./- szb

előrehaladott stádiumban van a beruházások új tervezési és finanszírozási rendjének kidolgozása. amint már említettem, a beruházásoknak csak egy része valósul meg központi döntés alapján. nagy részét a vállalatok saját mérlegelésük alapján, a rendelkezésükre álló amortizációs fejlesztési alapból valósítják meg, kiegészítve saját pénzügyi eszközeiket bankhitellel is. ez minden bizonnyal hozzájárul majd a gazdaságosság, a hatékonyság előtérbe kerüléséhez és jelentősen egyszerűsíteni fogja a végrehajtást. a központi előirányzatokat így fokozott mértékben és gondossággal tudjuk a népgazdaság fő arányait szolgáló célok szolgálatába állítani. kidolgozás alatt áll a jövedelemszabályozás és anyagi érdekeltiség rendszere. a tervezet szerint a vállalatok a jelenleginél nagyobb részesedési alap felett fognak rendelkezni. ebből fedezik majd a nyereségrészesedést, a prémiumokat, a jutalmakat, a szociális és kulturális jellegű kiadásokat, s más juttatásokat, amelyeknek eddigi pénzforrásai is az alapba kerülnek. a felhasználás arányait tekintetében a vállalat szabadon dönt. lényeges eltérés a jelenlegitől, hogy a megnövekedett részesedési alap terhére, meghatározott szabályok között, az eredményesen gazdálkodó vállalat emelheti a dolgozók személyi jövedelmének szkinvonalát. így fokozottabban lehet differenciálni a jól és rosszul dolgozó egységek között. gazdasági adottságaink természetesen határt szabnak a részesedési alap növekedési ütemének, az alap azonban - az új irányítási rendszer eredményeinek kibontakozásával - minden bizonnyal az életszínvonal növekedésének fontos elemévé válik. most - az ágazati irányító minisztériumok bevonásával, - olyan számításon folynak, amelyek az új árakkal számszerűsítik az elképzeléseket és így előkészítik a végső szabályozás kialakítását.

elkészültek a forgóalap-rendezésre, továbbá a hitel- és kamat-rendszerre vonatkozó javaslatok. az utóbbiakban kifejezésre jut a bankrendszer megváltozott szerepe. a bankrendszer és a vállalatok közötti kapcsolatok tartalmát a kormány által jóváhagyandó hitelpolitikai irányelvek határozzák meg.

megkezdődött a munka, amely azt célozza, hogy közvetlenebbé váljanak az ipari vállalatok kapcsolatai a világgpiaccal, ami minden bizonnyal a minőségi mutatók javítását eredményezi majd. folynak a munkák a termékforgalmazás rendjének megváltoztatására és sok más kérdés kidolgozására is.

/folyt.köv./

kk

parlament

bkk 1. /timár mátyás... 16. folyt./- szb

az átmenet számos problémát vet fel. a vállalatoknak fel kell készülniök az új irányítási rendszerre. 1968-ra már nem kapnak lebontott tervszámokat, s ez arra figyelmeztet, hogy idejében kell a megrendeléseket biztosítani, idejében kell a szállítási szerződéseket megkötni. a már folyamatban levő, de 1968-ban, vagy később befejeződő beruházásoknál figyelembe kell venni, hogy azok már az új érdekeltiségi és jövedelem-elvonási rendszerben kezdik meg működésüket. meg kell állapítani, hogy e beruházások befejezésében mennyit kell fedezni a vállalatok fejlesztési alapjából.

a reform követelményeivel összhangban újra fel kell mérni a harmadik ötéves terv 1968-70. évi szakaszának feladatait, hogy a szükséges összhangot e vonatkozásban biztosíthassuk. tartalékokat kell képezni a gazdálkodás folyamatosságának biztosítása érdekében. a funkcionális központi szervek mellett nagy feladatok várnak az ipari és más ágazati minisztériumokra a reformnak az illető ágazatra való alkalmazásában.

fontos szerep hárul a pártszervezetekre, a szakszervezetekre is. elő kell segíteniök, hogy megfelelően érvényesüljön a társadalmi érdek, a csoportérdekek és az egyéni érdekek összhangja az új gazdaságirányítási rendszer keretében.

tisztelt országgyűlés!

az előttünk álló 1967-es évben minden területen újszerű az eddiginél nagyobb feladatokat kell megoldanunk. ennek legfontosabb feltételei: a szorgalmas munka és a rendelkezésre álló anyagi és szellemi erők eredményesebb felhasználása. előrehaladásunkhoz annak a politikai egységnek az alapján, amely a párt IX. kongresszusaán fejeződött ki - kedvezőek a feltételek. ezért joggal bizhatunk abban, hogy gazdasági törekvéseinket a vállalatok, intézmények dolgozói megértik, aktívan támogatják s így feladatainkat sikerrel oldjuk meg.

/mti/

..

kk

parlament

1967. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat az országgyűlés előtt

1967. január 26.

csütörtökön délelőtt 11 órakor összehívott az országgyűlés. az ülésen részt vett dobi istván, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, kállai gyula, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, biszku béla, fehér lajos, fock jeno, gáspár sándor, komócsin zoltán és nyers részó, a politikai bizottság tagjai, továbbá a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

az ülést polyák jános, az országgyűlés alelnöke nyitotta meg.

tájékoztatta a képviselőket arról, hogy a forradalmi munkás-paraszt kormány megbízásából timár mátyás pénzügyminiszter benyújtotta az 1967. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot. a benyújtott törvényjavaslatot előzetes tárgyalásra megkapták az országgyűlés állandó bizottságai és szétosztották a képviselők között. bejelentette továbbá, hogy a népköztársaság elnöki tanácsának az országgyűlés 1966. november 11-én berekesztett ülésének óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését - az alkotmány rendelkezéseinek megfelelően - a képviselők között szintén szétosztották.

az országgyűlés ezután polyák jános indítványára elfogadta az ülésnap tárgysorozatát. a napirend a következő:

/folyt. köv./

11.20./j.

11.20./j.

dkk 2. az 1967. évi.....1.folyt./vm

- 1./ a népköztársaság elnöki tanácsának beszámolója.
- 2./ az 1967. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat.

ezután kiss károly, az elnöki tanács titkára terjesztette elő az elnöki tanács beszámolóját.

a referátum hangsúlyozza, hogy 1966-ban az elnöki tanács 37 törvényerejű rendeletet adott ki, s különböző bel- és külpolitikai tárgyú határozatokat hozott. számbelileg a legjelentősebb feladatot az állampolgársági és a kegyelmezési, a kitüntetési ügyekben való döntések, továbbá az államhatalom helyi szerveinek irányításával kapcsolatos rendelkezések és nem utolsósorban a diplomáciai kapcsolatok bővülésével együtt járó teendők végrehajtása jelentette.

az elnöki tanács az elmúlt esztendőben 155 határozatot hozott külügyi, tanácsai, állampolgársági és egyéb ügyekben. nemzetközi kapcsolataink bővülését jelzi, hogy harminc nemzetközi egyezményt erősített meg a testület. a magyar népköztársaság és az amerikai egyesült államok között, továbbá hazánk és a szudáni köztársaság, zambia, izland szabad állam valamint a luxemburgi nagyhercegség közötti diplomáciai kapcsolatot nagykövetségi rangra emeltük.

kiss károly ezután beszámolt az elnöki tanács által kitűzött járásbírói és megyei bírói népi ülnökök választásáról. elmondta, hogy a tanácsok három évi időtartamra 18.865 népi ülnököt választottak. az ülnökök jelölése és választása országszerte a demokrácia elveinek megfelelően zajlott le. több mint 1500 jelölő gyűlésen csaknem nyolcvanezren vettek részt; a megválasztott népi ülnökök erkölcsi, politikai és kulturális színvonala magasabb a korábnál.

- az elnöki tanács az egyházakkal összefüggő feladatait az állami és az egyházak közötti kapcsolatok további szilárdításának szellemében látta el - folytatta kiss károly.

/folyt.köv./

11. 42/ju

-19-

Mc R²⁴ R

dkk 2. /az 1967. évi állami...2.folyt./e

a továbbiakban az elnöki tanács területszervezési tevékenységéről adott számot kiss károly. megemlítette, hogy banya, borsod, fejér, győr, nógrád, pest, somogy, szabolcs, tolna, vas, veszprém és zala megyékben egy év alatt 386 községet vontak össze 154 közös községi tanácsba. a különböző szintű tanácsai testületek munkájáról szólva elmondta, hogy a megyei, a megyei jogú városi tanácsok és a fővárosi tanácsok az elmúlt évben is folytatta a közvetlenül alárendelt tanácsok beszámoltatását. ez tovább szilárdította a törvényességet, hozzájárult az alsóbb szintű államhatalmi szervek munkájának javításához, s ezzel a lakosság igényeinek jobb kielégítéséhez. a megyei tanácsok 1966-ban 15 tanácsai rendeletet alkottak.

az állampolgársági ügyek intézésével kapcsolatban kiss károly megemlítette, hogy az elmúlt időszakban az elnöki tanács - a belügyminiszter javaslatára - egyes külföldön tartózkodó, hazánk ellen aktív ellenséges tevékenységet folytató, a magyar állampolgárságra érdemtelenül vált személyeket megfosztott állampolgárságuktól. hasonlóképpen jártak el azokkal a külföldön tartózkodó személyekkel szemben, akik bűnöző életmódjukkal váltak érdemtelenül a magyar állampolgárságra. ez utóbbiak száma nem haladta meg az ötvenet. tavaly az elnöki tanács 170 személynek honosítás, 568-nak pedig visszahonosítás útján adott magyar állampolgárságot.

az elnöki tanácsnak a kitüntetések adományozása terén végzett munkáját ismertette ezután kiss károly, s bejelentette, hogy a múlt év végén új kitüntetést alapítottak a felszabadulás előtt a forradalmi mozgalomban végzett kimagasló tevékenység elismerésére. a szocialista hazáért érdemrend adományozásával kapcsolatos előkészítő munkát megkezdték és a kitüntetést még ez év május 1-re előtt ünnepélyesen kiosztják jogos tulajdonosaiknak.

referátuma befejező részében kiss károly köszönetet mondott az országgyűlésnek, a képviselőknek az elnöki tanács munkájához nyújtott segítségért.

- visszaemlékezve az elmúlt négy esztendő közös munkájára, elmondhatjuk; az államhatalom legfelsőbb szerveire háruló feladatok ellátása során mindenkor igyekeztünk egységesen a magyar szocialista munkáspárt és a kormány politikai céljait népünk szolgálatában eredményesen megvalósítani - mondom, s kérte, hogy az országgyűlés a beszámolót jóváhagyólag vegye tudomásul.

/folyt.köv./
11.52/ju

-20-

Mc R²⁴ R

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...3. folyt./e

az országgyűlés a népköztársaság elnöki tanácsának beszámolóját, valamint a két ülés között alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

napirend szerint ezután az 1967. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

timár mátyás pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/timár mátyás beszédét mai bkk 1-es számú kiadásunkon közöltük, a beszéd embargóját feloldjuk/.

/folyt.köv./

12.00/ju

Kle 12²⁰ 29

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

bkk/1 jelzésű kiadásunkhoz / timár mátyás pénzügyminiszter parlamenti előterjesztése/ az alábbi javításokat adjuk.

a 3. folytatás harmadik bekezdésének utolsóelőtti sorában a szöveg helyesen: ,, ...hozzájárul szocialista pénzügyi.....,,

a 4. folytatás harmadik bekezdésének harmadik sora helyesen így végződik: ,,...építési igények kielégítése nem megfelelő,

fokozott figyelmet.....,,

a 6. folytatás első bekezdésének utolsó sora helyesen így hangzik: ,,... egyik lendítője lehet üzemeink magasabb fokú

szervezettségének és a gazdasági fejlődésnek,,.

ugyanezen folytatás második bekezdésének hatodik sora helyesen: ,,... az energiafejlesztő berendezések racionalizálása, a vasuti.....,,

a 7. folytatás első bekezdésének 7. sorában a mondat helyesen így kezdődik: ,, ez jelentős hozzájárulás a gyenge.....,,

ugyanennek a folytatásnak a harmadik bekezdésében az utolsó sor szövege helyesen ,,...követelmény minden egyes hitelnyújtásnál,,

a 10. folytatás első bekezdésének második sora helyesen így végződik: ,,...hitelek előirányzata ebben az évben körülbelül.....,,

/folyt.köv./

13.40/ju 14⁰⁰ 3'

-22-

114

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe ... 1. folyt./ vm

a 12. folytatás első bekezdésének második sora elején a ,, ... gazdasági,, szó elmarad.

ugyanezen folytatás 4. bekezdésének utolsó sorában a ,, ... tartalékok,, szó helyett az ,, ... összegek,, szó irandó

a 14. folytatás utolsóelőtti harmadik sorától kezdve a szöveg helyesen ez lesz: ,, ... eddig is kidolgoztak e munka azonban még korántsem teljes és befejezett ,,.

a 15. folytatás első bekezdésének alulról számított 12. sorában elmaradnak a következő szavak: ,, lényeges eltérés a jelenlegitől, hogy, a mondat tehát így kezdődik: ,, a megnövekedett,

ugyanezen folytatás utolsó bekezdésének vége helyesen: ,, ...kidolgozására is. e javaslatok a következő hónapokban kerülnek

a kormányiszervek elé,,.

a 16. folytatás utolsó bekezdésének ötödik sora közepén a szöveg helyesen ez: ,,... annak a szilárd egységnek.....,,

timár mátyás nagy tapssal fogadott expozéja után szünet következett, majd beresztóczy miklós alelnök elnökletével folytatódott a tanácskozás. inokai jános, az országgyűlés terv- és költségvetési bizottságának tagja, az 1967. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat előadója mondott beszédet.

/folyt.köv./

13.45/ju 14⁰⁰ 3'

-23-

114

bkk. 2. /az 1967. évi állami...4.folyt./e

ezután inokai jános képviselő, a terv- és költségvetési bizottság előadója emelkedett szólásra.

- az országgyűlés állandó bizottságai behatóan megvitatják az 1967. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot és annak indokolását - mondotta. - a vita során elhangzott észrevételeket és javaslatokat fejlődésünk gyorsításának gondolata, az emberekről való gondoskodás, a segíteni akarás és tettekkészség jellemezte. a vita végeredményeként olyan általános kép bontakozott ki, hogy az előterjesztett 1967. évi állami költségvetés hűen tükrözi a népgazdaság fejlesztésével, az életkörülmények további javításával kapcsolatos céljainkat és tennivalóinkat.

az elmúlt év - mint ahogy azt a pénzügyminiszter expozéjából részletesebben hallhattuk - gazdasági életünk legtöbb területén jelentős fejlődést hozott. az 1967. évi költségvetés egészében véve azt a törekvést szolgálja, hogy az elért eredményeket megtartsuk, illetve lehetőségeinket kihasználva, fokozzuk.

a költségvetési bevételek alapján véve kedvezőnek tekinthető alakulása távolról sem jelenti azt, hogy a termelésben, a gazdálkodásban ne lennének további javítani valók. a szükségletekhez rugalmasabban igazodó, a korszerűség, minőség és értékesíthetőség követelményeit jobban kielégítő termelésre, erőforrásaink céltudatos, és takarékos felhasználására van szükség. ilyen módon a termelés nagyobb mértékű mennyiségi növelése is lehetővé válik, ami viszont új akkumulációs forrásokkal gyorsíthatja a népgazdaság általános fejlődését.

ezután így folytatta:

- az elmúlt öt évben jelentős beruházások fejeződtek be, amelyeknek lebonyolításánál érezhető volt már a fejlődés, a beruházók gyakorlottsága, jobb műszaki felkészültsége. nem szabad azonban elhallgatnunk, hogy népgazdasági tevékenységünknek még mindig gyengébb pontjai közé tartozik a beruházás.
/folyt.köv./

13.55/ju

-24-

11/2

bkk. 2. /az 1967. évi állami...5.folyt./e

a jóváhagyott beruházási programok sokszor és indokolatlanul nagymértékben módosultak, nagyrésztük költségtöbblettel valósult meg. a beruházások hosszú átfutása miatt eszközeink elforgácsolódnak és a nemzeti jövedelemből milliárdos értékek esnek ki. a beruházási terv ebben az évben mértéktartó, reálisan számításba veszi a rendelkezésre álló anyagi, műszaki és pénzügyi forrásokat. a terv- és költségvetés előirányzataiban az eddiginél következetesebben érvényesül az immár parancsolóvá vált követelmény, hogy anyagi eszközeinket a folyamatban lévő létesítmények mielőbbi befejezésére koncentráljuk. gátat kell vetnünk a beruházási eszközök szétaprózásának, amely a túlzottan sok új beruházás megkezdésével szokott együttjárni.

az utóbbi években kedvezőtlenül alakult a népgazdaság állóeszközeinek kihasználása, ami az egységnyi állóeszközre számított termeléseszkövesítésben jut kifejezésre. a második öt éves tervben végrehajtott állóeszköz-fejlesztés nem annyira a hatékonyságot, mint a termelés bővítését szolgálta. az új mechanizmusban - feltehetően - megszűnik az a gyakorlat, hogy a gépeket az irányító szervek osztják szét. a régi módszer szerint ugyanis az igényelt és elosztott gépek mennyisége és típusa csak véletlenül találkozott, ami természetesen a beruházások hatékonyságának rovására ment.

- megkülönböztetett figyelmet érdemelnek az ugynevezett fizetési mérlegjavító beruházások - folytatta. - ismeretes, hogy 1965 közepén egyes termelő és külkereskedelmi vállalatok olyan - viszonylag kisebb költséggel és egy-két év alatt megvalósítható - beruházásokra tettek javaslatot, amelyek import megtakarítás, vagy exportnövelés útján javítják nemzetközi fizetési mérlegünket. e beruházások megvalósítása az elmúlt évben kezdődött, kivitelezésük azonban nem halad olyan ütemben, mint ahogy azt fontosságuk indokolja. az 1966-ban megkezdett és befejezésre előirányzott fizetési mérlegjavító beruházások mintegy felénél elmaradás volt, s az 1967-ben befejeződiknek több mint a felénél máris késéssel kell számolni. mindez azzal a veszéllyel jár, hogy a helyes kezdeményezés nem hozza meg a várt eredményt.
/folyt.köv./
14.00/ju

-25-

11/2

bkk. 2. /az 1967. évi állami...6.folyt./e

a költségvetésben jelentős súllyal szerepelnek azok a kiadások, amelyek a lakosság szociális, egészségügyi, kulturális ellátását szolgálják. az e célokra előirányzott több mint 33 milliárd forint 1,8 milliárddal haladja meg az előző évit és az összes kiadások 32 százalékát teszi ki. az összeg nagyságrendje önmagában is érzékelteti az eszközök hatékony és takarékos felhasználásának jelentőségét.

a tanácsok gazdálkodásáról szólt ezután, s felhívta a figyelmet arra: nem vált még széleskörűvé - főként az alsó-szintű tanácsoknál - a gazdaságosságot kellően érvényesítő szemlélet és gyakorlat. még mindig tapasztalható, hogy az eszközöket szétaprózzák. a többlet-bevételekből képzett költségvetési tartalékok felhasználásánál is sok a kifogásolni való. gyakran a fontosabb szükségletek, például a belviz elleni védekezés, az ivóviz-ellátás javítása háttérbe szorul és a tartalékokat kevésbé fontos célokra, rendezvényekre, indokolatlan ingatlanvásárlásokra használják fel.

gyakori hiba, hogy nincs megfelelő összhang a beruházásokra és az elkészültük utáni üzemeltetésükre biztosított eszközök között. sokszor csak az új létesítmények üzembe-lyezése után derül ki, hogy egyáltalán nem, vagy nem elegendő mértékben biztosítottak fedezetet az új létesítmény működéséhez. meg kell akadályozni azt is, hogy az igényeket meghaladó beruházásokat - például túlméretezett művelődési otthonokat - hozzanak létre.

az előadó ezután arról szólt, hogy az állandó bizottságok ülésein néhány javaslat hangozott el a költségvetési törvénytervezet egyes előirányzatainak módosítására.

- a szociális és egészségügyi bizottság ülésén a terv-bevett 1 200 bölcsődei hely létesítésén túl további 400 hely engedélyezését kérték. az igény kielégítése 145 főnyi munkaerő beállításával és 1,2 millió forint felhasználásával jár.

- a kulturális bizottság az előirányzaton felül kérte további ezer óvodai hely létesítését. ez 144 főnyi munkaerő, illetőleg 2,5 millió forint előirányzat-emelést igényel.

- a mezőgazdasági bizottság a belviz-rendezés céljaira további 35 millió forintos előirányzatot javasolt.

/folyt.köv./
14.05/ju

M

bkk. 2. /az 1967. évi állami...7.folyt./e

- a terv- és költségvetési bizottság nevében javaslom a tisztelt országgyűlésnek, hogy az említett módosításokat a költségvetési tartalék terhére fogadja el.

- a kulturális bizottság ülésén sok szó esett a tovább nem tanuló fiatalok munkába állításáról. a terv és költségvetési bizottság a középiskolát végzett, tovább nem tanuló munkába állításának kérdésében összehangolt állami intézkedéseket látna célszerűnek, ezért javasolja az országgyűlésnek, hogy kormányzatunk bizza meg az illetékes minisztériális szerveket, dolgozzanak ki átfogó javaslatot a végleges megoldásra.

- a kereskedelmi bizottság ülésén behatóan megvitatták és a terv- és költségvetési bizottság ülésén is tárgyalták az építőanyag-ellátás problémáit. elsősorban a téglá- és a mész-ellátás kérdéseiről van szó. az elmúlt években korszerűtlenségre való hivatkozással a téglá- és mészipari kapacitások egy részét - különösen a tanácsok felügyelete alá tartozó üzemeket - megszüntették. nagyon komoly és alapos vizsgálat volna szükséges ahhoz, hogy nem lehetne-e e helyi kapacitásokat ismét feltárni, sőt erősíteni. a lakásépítési otp-hitelek további bővítését lényegében az építőanyagipari hiány fékezi. a terv- és költségvetési bizottság javasolja az országgyűlésnek, hogy kérje fel kormányzatunkat: vizsgálta felül az építőanyag-ellátás helyzetét és utasítsa az illetékes szerveket, hogy a vizsgálat eredménye alapján az építőanyagiparban ismét állítsák a lakosság szolgálatába a helyi kapacitásokat.

- a szociális és egészségügyi bizottság megtárgyalta a segédápolónők foglalkoztatásának kérdését. a terv- és költségvetési bizottság azzal a javaslattal fordul az országgyűléshez, hogy a segédápolónők foglalkoztatásának kiterjesztését egy későbbi időpontban az egészségügyi bizottsággal vizsgálta felül. a kérdésre a jövő évi költségvetés készítésekor helyes volna visszatérni.

/folyt.köv./
14.08/ju

M

bkk. 2. /az 1967. évi állami....8.folyt./ e

- a terv- és költségvetési bizottság javasolja az országgyűlésnek, hogy kérje kormányzatunkat, a költségvetési év során kísértesse figyelemmel az egészségügyi minisztérium előirányzatainak célszerű felhasználását, és amennyiben megtakarítások mutatkoznak, azt elsősorban az egészségügy keretein belül minőségfejlesztési célokra használják fel.

- mind az egyes bizottságokban, mind a terv- és költségvetési bizottságban lefolytatott vitában egyetértettek azzal, hogy az 1967. évi költségvetés teljes mértékben alátámasztja a célok helyességét és szükségességét. biztosítja államháztartásunk pénzügyi és gazdálkodási rendjét, emellett módot ad arra, hogy meggondoltan készítsük elő az új gazdasági mechanizmusra való áttérést. ezek alapján javasolja a terv- és költségvetési bizottság a tisztelt országgyűlésnek, hogy a benyújtott 1967. évi költségvetést változtatás nélkül fogadja el.

befejezésül az előadó a terv- és költségvetési bizottság nevében javasolta, hogy az ügyrend 32. paragrafusának /3/ bekezdése alapján az országgyűlés a költségvetésről szóló törvényjavaslat általános és részletes vitáját együttesen folytassa le.

/folyt.köv./

14. 12/ ju

-28-

W

/bkk 2./ az 1967. évi állami....9.folyt./vm

ezután megkezdődött a költségvetési javaslat feletti vita. elsőként varga károly somogy megyei képviselő szólalt fel. előljáró-

ban elégedetten nyugtázta, hogy 1966-ban a tervezettnél kedvezőbben alakult az ipar és a mezőgazdaság termelése, nőtt a gazdaságosság. a központi bizottság 1964 évi decemberi határozatainak szellemében elért eredmények és a gazdaságirányítás új módszereinek eddigi alkalmazása életünk minden területén megalapozzák további fejlődésünket,- hangsúlyozta.

- örömmel látom - mondotta - hogy a múlt évinél csaknem 5 százalékkal nagyobb összeget, kevés híján hárommilliárd forintot irányoztak elő műszaki fejlesztésre. ugyanakkor - a tervek szerint - 23 milliárd forintot fordítanak ipari beruházásokra. ezzel újabb 16.000 ember számára teremtenek munkaalkalmat, s folytatják a vidék - így somogy megye - iparosításának nagy munkáját.

- a választási előkészületek során a népfront-mozgalom fórumán és más rendezvényeken sok emberrel váltottam szót a gazdaságirányítás reformjáról. azt tapasztaltam, hogy a lakosság nagy része bizalommal és várakozással tekint a változások elé. akadnak azonban akik csodát várnak a tervezett intézkedésektől, mások pedig bizonytalanok és valamelyest aggodalommal néznek a jövőbe. ezért - úgy gondolom - hogy az elméleti és egyéb kérdések ismertetésével egyidejűleg a már bevezetett módszerek előnyeinek, eredményeinek széleskörű népszerűsítésével kell erősíteni a bizalmat a reform iránt.

a képviselő a továbbiakban példákkal bizonyította, hogy az élet sürgeti az eddigi gyakorlat megváltoztatását, a megkötöttségek feloldását. javasolta, hogy vizsgálják felül a tanácsok létszám- és beralap gazdálkodásának jelenlegi módszereit, s tegyék lehetővé, hogy a megadott beralapon belül - az alsó - és felső határok között - az illetékes tanácsok szabadon gazdálkodjanak.

varga károly végül a költségvetési törvényjavaslat egy, látszólag szerény és mégis nagyjelentőségű előirányzatáról, a bekötöttek hálózatának fejlesztésére szánt összegek tervezetéről szólott.

/folyt.köv./

14. 17/ ju 16^{10Puc}

-29-

W

/évi állami...10.folyt./vm

elmondta, hogy náluk, somogy megyében még mindig 22 község és 11 nagy lélekszámú külterületi település csaknem huszezer lakója van ősztől késő tavaszig elzárva a külvilágtól. a hiányzó bekötőutak megépítésére azonban - a rendelkezésre álló összegek leg-gondosabb elosztása mellett is - csak 1973-1975-ig kerülhet sor. javasolta, hogy a kormány az ideit többiet-bevételekből és az esetleges megtakarításokból tegye lehetővé a falusi bekötőutak hálózatának gyorsabb ütemű fejlesztését.

az 1967. évi állami költségvetés tervezetét elfogadta.

bartha jános hajdu-bihar megyei képviselő rámutatott,

hogymár most, a gazdaságirányítási reform előkészítése idején előtérbe kerül a változtatások alapvető követelménye: a nagyobb önállóság és ezzel együtt a nagyobb felelősség. a gazdasági vezetőknek, a termelő egységeknek a növekvő önállósággal élniük kell, de nem szabad teret engedni olyan gyakorlatnak, amely minden áron csak a termelés növekedését, a vállalati érdekek érvényesülését tartja szem előtt, „kerül, amibe kerül”, alapon. a jó ötletek csak akkor lehetnek hasznosak, ha a termelési ráfordításokat is csökkentik.

arról beszélt a képviselő a továbbiakban, hogy az állami költségvetést most olyan időszakban tárgyalja az országgyűlés, amikor az mszmp ix. kongresszusa újból hosszabb szakaszra megjelölte fejlődésünk útját. a tennivalókat helyesléssel fogadta az ország népe, s ez fontos politikai tökélet jelent, mert az egyetértés, a támogatás, a kedvező közhangulat mind-mind garanciáját jelentheti a tervek, az elgondolások megvalósításának.

/folyt.köv./

14.22/ju 16¹⁰Puc

-30-

106

parlament

/okk 2. az 1967. évi állami...11.folyt./vm

megyájének tavalyi eredményeiről és ideit terveiről szólva megemlítette a többi között, hogy jó eredményeket értek el a belvizrendezésben - részben társadalmi összefogással. szükség is volt a községek, a térszerek összefogására, hiszen a hajduság egyike azoknak a megyéknek, ahol az elmúlt két évben a legnagyobbak voltak a belvízkárok. 1966-ban például 38.000 hold került víz alá, 140 millió forint értékű termelés kiesése volt a mezőgazdaságnak és csaknem 250 millió forintba tehető épületkár keletkezett. komplex vízgazdálkodási és belvizrendezési terv készült a megyében s ennek megvalósítására - valamennyi főhatóság és érdekelt szerv messzemenő támogatásával - biztosított az anyagi fedezet. ugyanakkor gondoskodtak megfelelő kiviteli kapacitásról is. 1970-ig mintegy 220-230 millió forintot fordítanak hajdu-bihar megyében a belvizek elleni védekezésre.

nem hagyta szó nélkül a képviselő azokat a fonákságokat, amelyek a gazdálkodás decemberrel zárult periódusában előfordultak. példaként említette a megyei kórház esetét: a fűtőberendezés felújítási, korszerűsítési munkálatai már a tervezés időszakában megkezdtek: a kórháznak addig kellett vitatkoznia a tervező és a kivitelező vállalattal különféle formális problémákon, hogy a kivitelezők időközben beleuntak a dologba és elfelejtették megfogni a munka boldogabbik végét.

nagymértékben hátráltatja egy - debrecen idegenforgalmának javítására szánt - étterem megépítését az az eléggé el nem ítélhető gyakorlat, hogy a debreceni ém tervező vállalat megrendelésre elkészítette a beruházási programot, 7,932.000 forint költséget számított ki a megvalósításhoz, s amikor a tervdokumentáció elkészítésére kapott megbízást, olyan terveket dolgozott ki, amelyeknek megvalósításához 13 millió forint kellene. az ilyen és ehhez hasonló felelőtlen ségek súlyos károkat okoznak nemcsak egy-egy megyének vagy városnak, községnek, hanem az egész népgazdaságnak.

a költségvetési javaslatot elfogadta.

ezután szünet következett.

/folyt.köv./

14.26/ju 16¹⁰Puc

-31-

106

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...12.folyt./e

a szerkesztőségek figyelmébe!

a „szerkesztőségek figyelmébe,, című első folytatás /23.stencilen/ harmadik bekezdését megismételjük:

„a 14. folytatás utolsó bekezdés alulról számított harmadik sorától kezdve a szöveg helyesen ez lesz:

...eddig is kidolgoztak. e munka azonban még korántsem teljes és befejezett.,,

a bkk. 2. „az 1967. évi állami... 4. folytatás első bekezdésének első mondata helyesen: ezután inokai jános fehér megyei képviselő, a terv- és költségvetési bizottság...

x x x

a szünet után polyák jánosnak, az országgyűlés alelnökének elnökletével folytatódott az ülés.

a szünet után elsőnek fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese emelkedett szóra.

/folyt.köv./

15.35/s 16¹⁴Puc

16

- 32 -

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...13.folyt./e

tisztelt országgyűlés!

az idei állami költségvetés vitája két szempontból is jó alkalom arra, hogy gazdasági fejlődésünk átfogó, főbb kérdéseiről szóljunk.

- a harmadik ötéves terv valóraváltásában egy esztendő tapasztalata áll mögöttünk, ami már ad alapot ahhoz, hogy az elkövetkezendő években hol kell a gazdasági munkát erősíteni, és hol kell esetleg a nemkívánatos irányzatokat kigazítani. továbbá, a párt kongresszusa után vagyunk, ugyanakkor az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésének, előkészítésének évében élünk. ezért már az idei költségvetést is aszerint vizsgálhatjuk: hogyan válnak a kongresszuson elfogadott gazdasági, gazdaságpolitikai, gazdaságvezetési elvek a gyakorlati gazdálkodás - így a költségvetési gazdálkodás - elemévé.

a költségvetés az elmúlt év eredményeire támaszkodik. a magam részéről teljes mértékben egyetértek a pénzügyminiszteri expozéna azzal az értékelésével, amely a múlt év gazdálkodását általában eredményesnek ítélte. legfőbb eredménynek meggyőződésem szerint is azt kell tekintenünk, hogy a népgazdaság fejlődésében tavaly is tovább folytatódtak azok a kedvező folyamatok, amelyeket a központi bizottság 1964 decemberi határozatai indítottak el. e határozatok szellemében a tárcák, a vállalatok, a szövetkezetek, a tanácsai szervek a múlt évben is nagy figyelmet fordítottak, hatékonyabb erőfeszítéseket tettek azoknak a feladatoknak a megoldására, amelyek a népgazdasági egyensúly szilárdítását, a külkereskedelmi egyenleg javítását és a gazdasági hatékonyság fokozását célozták.

bár még nem szüntek meg azok az ellentmondások és aránytalanságok, amelyek a kiegyensúlyozottabb fejlődést fékezik, s amelyek továbbra is főleg a tőkés fizetési mérleg feszültségeiben jelentkeznek: mégis az országgyűlés meglepéssel nyugtázhathatja, hogy a harmadik ötéves terv első évének főbb feladatait sikeresen teljesítettük. a munkásosztály, a parasztság és az értelmiség odaadó, szorgalmas munkájának eredményeként a fejlődés több területen gyorsabb volt a tervezettnél.

/folyt.köv./

15.40/s 16²⁰Puc

16

- 33 -

bkk. 2. /az 1967. évi állami...14.folyt./e

hogy csak a legfontosabb területeket emlísem: az ipar /élelmiszeripar nélkül/ 8 százalékkal termelt többet, mint egy évvel korábban. a termelés növekedése ugy következett be, hogy az ipari foglalkoztatottság a tervezettnél kisebb mértékben, csupán 1 százalékkal nőtt, a termelékenység /az egy főre, s az egy napra jutó termelés/ pedig 7 százalékkal. az élelmiszeripar 3 százalékkal termelt többet, minimális létszámtöbblet mellett. az állami építőipar termelése 8 százalékkal volt több, s a termelés növekedését kb. háromnegyed részben a termelékenység emelkedése révén érte el.

tavalyi gazdálkodásunk egyik legfigyelemreméltóbb eredménye az, hogy az ipari termelés növekedésének kb. 80 százaléka a termelékenység növekedéséből származott. ez megfelel annak a fő törekvésünknek, hogy a nemzeti jövedelem alapjában a társadalmi munka termelékenységének emelkedése útján növekedjék.

mult évi gazdálkodásunk másik figyelemre méltó eredménye, hogy javult az összhang a termelés és a szükségletek között: az ipari termelés jobban szolgálta a szükségletek kielégítését, mint az előző években. a termelés emelése elősegítette gazdasági célkitűzéseink valóra váltását. az ipari termelés növekvő hányada jutott exportra, de túlteljesült a belföldi fogyasztásra szánt áruk átadásának terve is. a népgazdaság számára kedvező, hogy főként az energia és az alapanyagok termelése haladta meg a tervezettet, ami elősegítette a feldolgozó ipar anyagellátásának javulását. így az ipari termelés a tervezettnél gyorsabb ütemű növekedése általánosan nem növelte az anyagellátási nehézségeket.

elég jó esztendő volt a mezőgazdaságban is. kedvezően alakult a termelés, különösen a növénytermesztésben. búzából a holdankénti átlagtermés megközelítette a 12.5 mázsát. kukoricából valamivel meghaladta a 18 mázsát, s így ebből az eddigi legnagyobb termést értük el. ugyancsak rekordtermést értünk el burgonyából, az átlagtermés felül van a 70 mázsán. vöröshereből kereken 26, lucernából 25 mázsa a holdankénti termésátlag. napraforgóból közepes, téli almából ugyancsak közepes, szőlőből gyenge közepes, a gyümölcsfélék egy részénél, a zöldségfélék nagyobb részénél jó volt a termés. ennek eredményeként az idénycikkek szabadpiaci ára a kereslet-kínálat alapján hol magasabban, hol alacsonyabban alakult az előző évinél, de átlagban kb. 10 százalékkal csökkent.

/folyt.köv./

15.46/s 16²⁰Puc

ME

bkk. 2. /az 1967. évi állami...15.folyt./e

a felvásárlás kb. 3 százalékkal nagyobb eredményt hozott, mint az előző évben. a fontosabb vágóállatokból és állati termékekből 3 százalékkal többet vásároltunk fel, mint egy évvel korábban. a tejfelvásárlás 5, a tojásé 2, a baromfié 11 százalékkal nőtt.

a mezőgazdasági és élelmiszeripari export 11 százalékkal nagyobb az előző évinél. ezen belül az élőállat és húsexport /baromfival együtt/ 10 százalékkal növekedett, kerek 13 ezer vagon export-import aktív egyenlegben. a szövetség által bonyolított zöldség-gyümölcs export pedig 18 százalékkal lett nagyobb, 650 millió devizaforint összegben!

kedvezően alakult általában egész népgazdaságunk külkereskedelmi tevékenysége is. ennek kiemelkedő mozzanata, hogy a szocialista országok viszonylatában többszáz millió devizaforint aktívum keletkezett. sikerült valamelyes javulást elérni a tőkés külkereskedelemben is, habár ez még nem a kívánt mértékű. összes exportunk 4 százalékkal több, az import pedig 2 százalékkal kisebb volt a tervezettnél.

a mult év gazdasági eredményeiről szólva, úgy érzem, kötelességem a tisztelt országgyűlést tájékoztatni azoknak az ár- és bérintézkedéseknek hatásáról, amelyet a kormány a mult év első felében fogatosított.

egy év tapasztalatai alapján is teljes meggyőződéssel lehet megállapítani, hogy az intézkedések lényegében a számításoknak és a kívánt hatásoknak megfelelően érvényesültek és érvényesülnek.

1966-ban több területen javítottunk elosztási rendszerünkön. ezzel részben az volt a cél, hogy megfelelőbb összhangot teremtsünk a valóságos ráfordítások és a fogyasztói árak között, a népgazdaságilag kedvezőbb fogyasztási szerkezet kialakítása érdekében. másrészt lépéseket tettünk mind a munkásoknál, mind az alkalmazottaknál, valamint a parasztságnál az ösztönzési formák, a munka szerinti elosztás elvének jobban megfelelő jövedelmi és bérarányok kialakítására.

/folyt.köv./

15.50/s 16²⁵Puc

ME

bkk. 2. /az 1967. évi állami...16.folyt./e

a bér- és szociális intézkedéseknek kettős célja volt: egyrészt ellensúlyozták az áremelkedések hatását, másrészt javították a munkások, alkalmazottak egyes munkakörei és kategóriái közötti jövedelmi arányokat. ezeket az elgondolásokat nagyrészt sikerült megvalósítani. a munkás-alkalmazotti keresők 35 százaléka - a tervezettnél jóval több, összesen kb. 1.1 millió fő - részesült tényleges béremelésben. kerekén kétmilliárd forintot fordítottunk béremelésre. ez az érintetteknek átlagosan 8 százalékos béremelést tett lehetővé.

a felvásárlási árak emelése a mezőgazdasági árarányok javítását, ennek révén a belföldi ellátás és az export érdekében szükséges állattenyésztési kedv ösztönzését célozta. az áremelés leghamarabb a szarvasmarha-hizlalásban hozta meg a kívánt népgazdasági eredményt. nagyrészt a három forintos kilogrammonkénti áremelés eredményeként országos viszonylatban 28 kilogrammal nőtt a vágómarhák átlagsúlya, s a termelőszövetkezeteknél még ennél is nagyobb súlyra hizlalják meg az állatokat. ennek következtében tavaly 5 százalékkal több vágómarhát vásároltak fel és még ennél is jobban, 24 százalékkal nőtt az élőmarha és a marhahus exportja. ez kedvezően hatott a fizetési mérlegre.

a szarvasmarha felvásárlási árának emelése egyelőre még nem állította meg a tehénállomány csökkenését, amely főként a háztáji gazdaságokban jelentkezik. ennek megoldása még a jövő feladata.

az egy forintos hizottsertés áremelés már kisebb ösztönzést jelent a tenyésztésre és hizlalásra, mivel a fehérjetakarmány árának egyidejű felemelése az egy forint sertésáremelésnek körülbelül a felét felemészteti. megjegyzendő, hogy a rendezés előtti felvásárlási árak egyébként is országos átlagban csupán a hizlalás önköltségét fedezték, a sertésenyésztésből származó jövedelem minimális volt és az üzemeknek csupán egy részében jelentkezett.

/folyt.köv./

15.55/s 16²⁵Puc

16

- 36 -

bkk. 2. /az 1967. évi állami...17.folyt./e

a növénytermesztésben a földadó mérséklésével összekapcsolt felvásárlási áremelés /együttvéve mázsánként 57.-ft./ már az őszi kenyérgabona vetésnél éreztette kedvező hatását. a kenyérgabona vetésterületét a népgazdasági tervnek megfelelően sikerült teljesíteni, s ezen belül nőtt a buza aránya - a buza becsülete - a rozs rovására. az árrendezés kedvezően hatott a szerződéskötésre: a napraforgónál és a rizsnél is.

a mezőgazdasági felvásárlási áremelésből származó többletbevételek lehetővé tették a termelőszövetkezeteknél a gépi amortizáció bevezetését, aai a gazdaságirányítási reform rendszerében az első nagyobb lépést jelenti a termelőszövetkezetek önállóbb gazdálkodásának irányába. a többletárbevételekből a gépi amortizáció mintegy 1.1 milliárd forintot kötött le az összes termelőszövetkezetekben.

a megvalósított fogyasztói árváltozásokkal az volt a célunk, hogy a fogyasztói árak és szolgáltatási díjak - mint említettem - közeledjenek a ráfordítások összegéhez, valamint a nemzetközi árakhoz, továbbá, hogy népgazdasági szempontból helyesen befolyásoljuk a fogyasztók értékítéletét. ezért úgy alakítottuk ki az árakat, hogy csökkentsük a marhahus belföldi keresletét. ennek érdekében megváltoztattuk a sertés- és marhahus fogyasztói árarányait.

a fogyasztói áremelések a tervezettnél kisebb mértékben terhelik a lakosságot. elsősorban azért, mert a lakosság kereslete csökkent az értékesebb és drágább husok, husos ételkonzervek iránt, viszont számottevően nőtt az olcsóbb, úgynevezett „vörösáru”, valamint a tökehust helyettesítő cikkek: az élőbaromfi, tojás, szalonna, zsirszalonna, töpörtyű, zsir, hal, zöldség, stb. iránti kereslet.

a korábbi évekhez képest a husboltokban javult a sertés-hus aránya. a lakosságot azonban ez még mindig nem elégíti ki. éppen ezért a tervezett husellátás biztonságosabbá tétele céljából szükség van arra, hogy mezőgazdasági üzemünk - különös tekintettel a kocaállomány ciklikus csökkenése következtében előállott ideai alacsonyabb sertéslelészámra - leszerződött sertéseiket feltétlenül hizlalják meg a szerződésben rögzített súlyhatárig. a tavalyi jó kukoricatermés módot ad erre. a felvásárló állatforgalmi vállalat pedig - szakítva az utóbbi hónapok helytelen gyakorlatával - sehol ne vegyen át sertéseket súlyhatár alatt!

/folyt.köv./

16.00/s 16²⁵Puc

16

- 37 -

bkk. 2. /az 1967. évi állami... 18. folyt./e

az alapvető élelmiszerekből - az időszakos nehézségek mellett - az ellátás általában jó volt és jelenleg is az, mire számíthatunk a továbbiakban, különösen a tél hátralévő részében e téren? jelenthetem a tisztelt országgyűlésnek, hogy - a husellátás átmeneti gondjai mellett - kedvezőbb helyzetben vagyunk a téli zöldségfélék, a burgonya tekintetében. a tárolt készletek biztonságos, jó ellátást tesznek lehetővé az új termésig, burgonyából a szükségesnél nagyobb készlet áll rendelkezésre, téli almából a közepes termés mellett nem bőséges, de tűrhető az ellátás.

a múltévi ár- és bérintézkedések az áruforgalom összetételét is befolyásolták, a lakosság a számítottnál kevesebbet fordított az áremeléssel érintett élelmiszerekre, ugyanakkor a leszállított árucikkek forgalma a tervezettnél gyorsabb ütemben nőtt, a térvén felüli forgalom zöme ruházati és vegyipari cikkekből jelentkezett, a megnőtt kereslet rendkívüli intézkedésekkel: a textiliparban szervezett vásárnapok, az export csökkentésével és a készáru-import növelésével tudtuk csak kielégíteni, a javuló ruházati ellátást jelzi az is, hogy fejlődött az áru kínálat a korszerű ruházati termékekből, így például a szintetikus, modern textilárból, s hogy a térvén felüli tőkés import révén bővült és színesebb lett a választék.

a tüzelőanyagok árának emelése az eddigi tapasztalatok szerint nem mérsékelte a keresletet, a tüzelőellátás kielégítő, szén van bőven, a hazai brikett iránti érdeklődés azonban, minőségi okok miatt, továbbra sem megfelelő, a drágább külföldi brikett iránti igényeket viszont ez évben sem tudjuk teljes mértékben kielégíteni, tüzfából az erdőgazdaságok jó munkája, a sokévi erdőtelepítés eredményeként ma már van elegendő és lesz az elkövetkezendő években is.

a növekvő készletek ellenére a múlt évben sem lehetett kielégíteni az igényeket építőanyagokból, fűdőkádokból, villamosvezetékekből és szerelési anyagokból, továbbá minőségi üveg- és porcelánáruból, valamint személygépkocsiból.

a lakossági fogyasztás idei várható növekedése arra kötelezi a kereskedelmi szervezetet, az ipari és mezőgazdasági üzemeket, hogy az év során erőfeszítéseket tegyenek a növekvő vásárlóerő kielégítésére, megfelelő árualapokkal.

/folyt.köv./

16.05/s 16³⁰ P.

- 38 -

1/10

bkk. 2. /az 1967. évi állami... 19. folyt./e

az elmondottak után bárki felteheti azt a kérdést, hogy az elosztási rendszerünkben tavaly végrehajtott ár- és béremelések összességében hogyan hatottak a lakosság életszínvonalára: rontották-e vagy javították-e valamit rajta? a válasz a következő: a tervezettnél nagyobb mértékben nőtt az egy keresőre jutó reálbér és a lakosság egy főre jutó reáljövedelme, a reálbér 2-3 százalékkal, a reáljövedelem mintegy 5 százalékkal emelkedett!

egyetlen év bár rövid idő, de ennek tapasztalatai alapján is elmondhatjuk: a szükségessé vált intézkedéseket helyes volt nem elodázni, hanem vállalni, megtenni még időben azt, ami a gazdasági fejlődéshez hovatovább nélkülözhetetlen!

a múltévi kedvező irányú változások egyik forrását az erélyesebb központi irányítás képezte, a másik, s fő forrása: a politikai, gazdasági vezetők, a közgazdászok és más szakemberek tízezreinek alkotókészsége, az egyszerű párttagok, a szocialista brigádtagok százezreinek lankadatlan fáradozása, a kongresszusi munkaverseny páratlan lendülete, a dolgozók millióinak igyekezete, becsületes, szorgalmas munkája, rendszerünkbe vetett hite.

mindezzel nem akarom azt mondani, hogy minden feladatot példásan megoldottunk, s azt se, hogy a gazdasági munka nem szorult javításra, a múlt esztendő eredményei azonban - amelynél rosszabb év a harmadik ötéves terv hátralévő részében se legyen - meggyőzően bizonyítják szocialista népgazdaságunk szilárdságát, a benne rejlő lehetőségeket, népünk alkotó erejét!

tisztelt országgyűlés!

az 1967. évi népgazdasági terv és állami költségvetés reális összhangban van a harmadik ötéves tervvel. timár elvtárs részletesen foglalkozott az ideai célokkal és feladatokkal, hozzászólásom további részében néhány vonatkozásban azokkal a főbb tennivalókkal kívánok foglalkozni, amelyek mindinkább gazdasági munkánk homlokterébe kerülnek.

folyt.köv./

16.11/s 16³⁰ P.

- 39 -

1/10

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...20.folyt./e

az idei terv megvalósítása során továbbra is nagy erőfeszítést, sokirányú tevékenységet kell kifejtenünk a népgazdaságban két év óta kibontakozó kedvező folyamatok erősítésére, továbbra is a legnagyobb gonddal kell törekednünk az igények és a termelés jobb összehangolására, mindenekelőtt az iparban.

ezzel kapcsolatban két körülményre kívánom felhívni a tárcák, vállalatvezetők figyelmét. a népgazdaságot önmagában nem viszi előre az, ha az ipari termelés csak általában növekszik. a népgazdaság szempontjából az a lényeges, hogy az iparból mi jut a társadalomnak végső felhasználásra, s mennyi felhasználható jövedelmet biztosít a termelőmunka. a termelés mennyiségi növelése tehát nem lehet öncélú. nagyon fontos, hogy a készletek csak olyan mértékben növekedjenek, amennyit a termelés bővülése feltétlenül indokol, s a nemzeti jövedelemből ne kössenek le egyetlen forinttal sem többet. e téren még mindig bőven van tennivalónk! folytatódott ugyan az a pozitív folyamat, hogy a készletállomány lassabb ütemben növekszik, mint korábban - , tavaly viszont jobban nőtt, mint 1965-ben.

az ipari termelés növelése vagy túlteljesítése azokból a cikkekből indokolt és hasznos, amelyek iránt itthon vagy külföldön van, illetve előreláthatóan lesz kereslet, tehát a műszakilag versenyképes, gazdaságosan exportálható jó minőségű cikkekből. a jó cikkekből kell termelnünk és olyan összetételben, amely a piaci igényekhez úgy alkalmazkodik, hogy jövedelmező eladást tesz lehetővé!

emellett kívánatos és szükséges, hogy az anyagfelhasználás mérséklése, az anyagtakarékosság fokozása révén a lehető leghatékabban növekedjen az import. vállalataink karolják fel az olyan kezdeményezéseket, amelyek tökéletes importanyagok /réz, ötvöztött acél/ ésszerű, takarékos felhasználását célozzák. törekedjenek a szocialista országok műszaki, gazdasági eredményeinek jobb megismerésére, s mind az anyagok, mind a gépek importja terén gondosabban mérlegeljék, hogy azokra a termékekre, amelyeket a technika fejlesztése céljából baráti országokból meg lehet vásárolni, ne vegyennek igénybe tökéletes devizát.
/folyt.köv./

16.16/s

1640 Pm

- 40 -

114

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...21.folyt./e

gazdasági munkánk igen fontos új vonása volt már az utóbbi években - s méginkább az lesz a jövőben - a hatékonyság, a gazdaságosság fokozása. az ipar legtöbb ágazatában ez már ma úgy jelentkezik, hogy a termelés pusztán mennyiségi növelésével szemben a fejlesztés minőségi tennivalói kerültek reflektorfénybe. az idei népgazdasági terv megvalósítása során fokozottabban a gazdálkodás minőségi mutatóira helyezzük a hangsúlyt. a népgazdasági egyensúly szempontjából igen nagy jelentősége van annak, hogy az állami költségvetés bevételi előirányzatai megvalósuljanak. ennek egyik alapvető feltétele, hogy a termelés emelkedését az idén is országos átlagban körülbelül 80 százalékos arányban a termelékenység növelése biztosítsa!

ezzel kapcsolatban csupán egy fontos mozzanatra: a fokozottabb létszám-takarékoskodásra szeretném a figyelmet felhívni. az utóbbi két esztendőben a létszámgazdálkodásban, s ezzel kapcsolatban a munkafegyelem terén is határozott javulás tapasztalható. az erre irányuló erőfeszítéseket folytatnunk kell mind a vállalatoknál, mind a költségvetési szerveknél. kívánatos, hogy a vállalatok az általuk tervezett létszámot ne vegyék igénybe: takarékoskodjanak a munkaerővel. ebben az évben is érvényben van az az ösztönzés, amely szerint a vállalatok és költségvetési szervek az önként vállalt létszámmegtakarításból felszabadult beralap 75 százalékát a jobb munkaerő jobb keresetének /jutalmazásának/ biztosítására használhatják fel.

az elmúlt évek során eszközölt sokmilliárdos gépi befektetés révén számos üzemben munkaerőfelesleg keletkezett. ez a népgazdaság számára feltárható belső munkaerőtartalékot jelent. részben ez a körülmény, részben pedig egyes népgazdasági ágak fejlesztése természetesen a munkaerő bizonyos átcsoportosítását igényli.

/folyt.köv./

16.23/s 16 Pm

- 41 -

parlament

/bkk 2. az 1967. évi állami...22.folyt./vm

egyedül vidékeken jelentős a bányászok létszámának csökkenése. az elmúlt hónapokban erről már sok szó esett. a kormánynak az az állásfoglalása, hogy a szükségessé vált intézkedéseknél az érdekelt szervek a dolgozóknak, a társadalom érdekeinek megfelelő megoldásokat találjanak.

részben munkaerőgazdálkodási, s részben népesedési okok vetették fel a gyermekgondozási segély szükségességét. a pártkongresszus állásfoglalásának megfelelően a kormány tegnap megtárgyalta e kérdést s megfelelő határozatot hozott olyan gyermekgondozási segélyrendszer bevezetésére, amely lehetővé teszi a kisgyermekes dolgozó anyák otthonmaradását.

a gyermekgondozási segély azok után a csecsemők után jár, akiknek édesanyja bérből vagy fizetésből élő aktív kereső, vagy mezőgazdasági termelőszövetkezeti dolgozó, s szülési szabadságát követően gyermekének gondozása céljából saját elhatározásából átmenetileg a háztartásban marad.

a kormányhatározat szerint a gyermekgondozási segély a gyermek két és fél éves koráig biztosítható. folyósításának időtartama a szülési szabadság idejével együtt a 30 hónapot nem haladhatja meg. az anyának a szülési szabadságot beszámítva - tehát módjában lesz két és fél évig otthon maradnia s kisgyermekét megfelelő gondtal nevelnie!

az átmenetileg otthon töltött idő a nyugdíj, a szabadság és más munkajogi kedvezmények szempontjából munkában eltöltött időnek tekintendő. a családi pótlék-jogosultság az otthon töltött időre is fennáll.

a gyermekgondozási segély összege a bérből és fizetésből élő kisgyermekes anyáknál havi 600.- forint. a mezőgazdasági termelőszövetkezet tagja, valamint a mezőgazdasági termelőszövetkezettel munkaviszonyban álló dolgozó nő részére járó gyermekgondozási segély összege havi 500.- forint.

/folyt.köv./ -
16.28/s 17-Puc

- 42 -

142

parlament

/bkk 2. az 1967. évi állami...23.folyt./vm

a gyermekgondozási segélyt folyósítani kell mindazon gyermekek után, akik ez év január 1-én vagy azután születtek, illetve születnek.

kormányzatunk korábban is számos intézkedéssel könnyítette a dolgozó és családok nők helyzetét. ilyen volt többek között a szülési szabadság időtartamának 5 hónapra emelése, továbbá a kisgyermekes anyák részére fizetés nélküli szabadság biztosítása, a családi pótlék több ízben történt felemelése stb. úgy véljük, most a gyermekgondozási segély bevezetése újabb nagyon jelentős segítség és könnyítés lesz a dolgozó családok nők számára, helyzetük továbbjavulásában!

tisztelt képviselőtársaim!

egész népgazdasági fejlődésünk nagymértékben attól függ, mennyire sikerül megjavítani beruházási tevékenységünket. ebben évek óta nincs kellő előrehaladás. a baj ott kezdődik, hogy évek óta túlfeszítettség van a beruházási piacon: nagyobbak az igények, mint amit a kivitelező kapacitás, főleg az építőipar teljesíteni tud. más szavakkal - többet osztunk el beruházási engedélyekben, mint amennyit gyorsan és jól meg tudunk építeni a valóságban.

ez a fő oka annak, hogy a beruházások kivitelezése dekoncentráldott, az új termelői berendezések üzembehelyezése rendszerint elhúzódik. emiatt számottevő jövedelemtől esik el a népgazdaság.

timár elvtárs említette expozéjában, hogy az újabb beruházások, elsősorban az új induló ipari beruházások körül heves viták folytak. ez való igaz. a kormány ellenállt a túlzott igényeknek s nem engedélyezte számos értékhatár feletti ipari s néhány egyéb beruházás / irodaházak / idej indítását. a kormány határozott álláspontja, hogy az erőfeszítéseket az eddiginél sokkal jobban kell összpontosítani a folyamatban lévő beruházások mielőbbi befejezésére. emellett általában csak olyan új beruházások kezdését tartja indokoltnak most és a jövőben is, amelyek révén jobb szerkezetet tudunk kialakítani az iparban, vagy amelyeknek a termékei révén javítani tudunk a fizetési mérlegen.

/folyt.köv/
16.31/s 17-Puc

- 43 -

142

parlament

/bbk 2. az 1967. évi állami...24.folyt./vm

szükség van a mezőgazdaságban is a beruházások jobb koncentrálására, így - amint Timár elvtárs is említette - elsősorban a betakarítási veszteségek csökkentése céljából. Elegendő kombájn hiányában például tavaly is több ezer vagon volt a betakarítási veszteség, amely megfelelő számú géppark mellett elkerülhető lett volna. Az idén a kormány kétezer szk/4-es gabonakombájn beszerzését biztosította a szovjetunióból. Ezen túlmenően szükséges - az idén is és az elkövetkezendő években is - hogy jobban összpontosítsuk a figyelmet és az anyagi erőket a meglévő termelőberendezések / istállók, öntözőtelepek, ültetvények, zöldségkultúrák / kiegészítő járulékos beruházásának megvalósítására!

A folyamatban lévő vagy induló nagy beruházások időben történő megvalósítása érdekében a kormány e hónapban külön intézkedéseket hozott. Határozott a hatékonyabb anyagi ösztönzés megvalósítására / felárak, bérpótlékok formájában / már ez év január elsejétől kezdődően. Az elkövetkező években több mint egymilliárd forint tervben felüli befektetést hagyott jóvá az építőanyagipar fejlesztésének, az állami részben a szövetkezeti építőipar korszerűsítésének meggyorsítására.

Ha már az ipar kérdéseiről beszélek, engedjék meg, hogy szóljak a helyi iparról is.

Helyiipari tevékenységet számos gazdálkodó szervezet végez. Így: bizonyos mértékben a minisztériumi ipar, a tanácsi ipar, főleg a kisipari szövetkezetek, kis mértékben a földművesszövetkezetek, eddig csak szórványosan a mezőgazdasági termelőszövetkezetek, továbbá ma is jelentős és hasznos munkát végez a magánkisipar.

A helyiiparon belül társadalmilag igen fontos a javító-szolgáltatási tevékenység. E téren számottevő javulás tapasztalható az utóbbi években, különösen amióta a tanácsok feladatuk kapták, hogy szervezetten foglalkozzanak a javító-szolgáltatási tevékenységgel, s az ezzel összefüggő feladatokra helyiipar politikai terveket készítenek.

/folyt. köv./

16.36/s 17-Puc

- 44 -

11/11

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...25.folyt./e

A javulás ellenére a lakosság ilyen jellegű ellátásában jelenleg is komoly fogyatékoságok vannak. A mai modern életforma, ezzel összefüggésben a televízió, a rádió, háztartási gépek, stb. elterjedése egyre nagyobb igényeket támaszt a lakosság részére végzendő javító-szolgáltatással szemben, város-falun egyaránt. Jogos kívánnivalók és panaszok vannak azonban az egyszerűbb /a ruházati, lábbeli, asztalos, építőipari/ javításokkal kapcsolatban is, mert sokhelyütt vagy rosszul, vagy egyáltalán nem végzi el senki ezeket a munkákat. Emiatt ezeken a helyeken, különösen az ellátatlan községekben a javító-szolgáltatási tevékenység elmaradottsága társadalmi kérdéssé vált.

ennek politikai hatása kedvezőtlen: a lakosság ellentmondást lát a népgazdaság általános fejlődése és a helyiipari politikai tevékenység, főleg a javító-szolgáltatás elmaradottsága között, aminek megszüntetése pedig nem megoldhatóan feladat.

Éppen ezért a kormány úgy véli, hogy az említett szervezetek országos és helyi vezetőinek és összes dolgozóinak az eddiginél feltétlenül nagyobb figyelmet kell szentelniük a lakosság száz- és százezreit naponta érintő helyiipari szolgáltatási tennivalók lelkiismeretes ellátására!

A kormány a múlt évben felhívta e szervezetek vezetőit beruházási eszközeik lehetőség szerinti átcsoportosítására. Többek között felhívta az okisz-t, hogy az érintett kisipari szövetkezetek saját vagyonuk felhasználásával 200 millió forintot fordítsanak a javító-szolgáltatási tevékenység továbbfejlesztéséhez szükséges beruházásokra.

tisztelt országgyűlés!

A kormány a múlt év eleje óta több olyan nagyfontosságú agrárpolitikai intézkedést hozott, amely - összhangban a gazdaságirányítás reformjával - nagymértékben elősegíti a termelőszövetkezetek gazdálkodásának további erősödését, gazdasági és pénzügyi önállóságának növelését, a termelőszövetkezeti tagok szociális ellátásának javítását s mindezek segítségével a harmadik ötéves terv mezőgazdasági célkitűzéseinek megvalósítását.

/folyt. köv./

16.40/s 17-Puc

- 45 -

11/11

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...26.folyt./e

a múlt év január elsejéig mintegy 9 százalékos felvásárlási árszínvonal-növelés, ennek alapján a részleges amortizáció /gépi amortizáció/ bevezetése után a kormány novemberben újabb nagyhorderejű intézkedést hozott, a hitelrendezést. a hitelrendezést a termelőszövetkezetekben december végén, s ez év első napjaiban végrehajtották. a gyors, zavartalan és lelkiismeretes lebonyolítás a magyar nemzeti bank hálózatának jó munkáját dicséri!

a hitelrendezés indokait timár elvtárs exozéjában részletesen ismertette. a magam részéről csak annyit kívánok hozzáfűzni, hogy a hitelrendezés nagyjelentőségű újabb lépés a termelőszövetkezetek önálló gazdálkodásának pénzügyi megalapozásában.

a hitelrendezéssel lehetővé vált, hogy a termelőszövetkezeteknél teljeskörűvé tegyük az amortizációt. tavaly - mint említettem - még csak a gépek után számolták el, ez év elejétől már az épületek és a szőlő-gyümölcsültetvények után is. amortizációs alapjukból szövetkezetekünk olyan ütemben és összetételben növelhetik állóeszköz-állományukat, ahogyan ez termelési célkitűzéseiket legjobban elősegíti.

termelőszövetkezetekünk túlnyomó többsége megelégedéssel fogadta a hitelrendezésre vonatkozó kormányintézkedést, megértette annak célját. örömmel fogadta az új termelőszövetkezeti nyugdíjrendszer ez év január elsején bevezetéséről szóló kormányhatározatot is. múlt év nyarán a termelőszövetkezeti társaságok betegellátásával, az anyasági segéllyel, a fogótlással kapcsolatban hozott szociális intézkedések, valamint az idén az új termelőszövetkezeti nyugdíj, ugyancsak a gyermekgondozási segély bevezetése: mindez együttvéve igen nagy előrehaladást jelent annak a kongresszusi határozatnak a megvalósítását, hogy a parasztság életszínvonala, szociális ellátottsága tovább közeledjék szövetséges társához, a munkásosztályéhoz!

/folyt.köv./

16.45/s 1720_{duc}

- 46 -

114

parlament

/bkk 2. az 1967. évi állami...27.folyt./vm

a múlt év elején hozott, valamint a IX. pártkongresszuson elhatározott /azóta jelentős részben megvalósított/ gazdaságpolitikai és társadalompolitikai intézkedések lényegében új helyzetet teremtettek a mezőgazdaságban: a mezőgazdasági termelés további fellendítésének vetik meg biztonságos alapját. ha a paraszti munkának e nagy horderejű intézkedésekben megnyilvánult növekvő társadalmi megbecsülése, továbbá a mezőgazdaság korszerűsítésére hozott erőfeszítések párosulnak a szorgalom és a munka termelékenység együttes növekedésével - az eredmény nem marad el!

tisztelt országgyűlés!

az idei év az új gazdaságirányítási rendszer bevezetését megelőző év - az előkészítés esztendeje. timár elvtárs részletesen ismertette az előkészítéssel kapcsolatban eddig hozott és a folyamatban lévő kormány intézkedéseket, megállapításaival a magam részéről teljesen egyetértek. éppen ezért az előkészítést illetően csupán egyetlen gyakorlati megjegyzésre szorítokozom.

a körültekintő, alapos jogi kodifikálás, a szükséges rendeletek, intézkedések idejében való megtétele mellett döntő fontossága van az átmenet megfelelő biztosításának. az 1967-es év az átmenet esztendeje! s ahhoz, hogy 1968. január elsején az új irányítási rendszer bevezetésében megfelelően startolhassunk, arra van szükség, hogy az idei esztendő is jól sikerüljön. arra, hogy erőinket mindnyájan az idei terv jó végrehajtására összpontosítsuk! minden siker a termelés frontszakaszán, minden lépésnyi előrehaladás a forgalom, a kereskedelem, a szolgáltatás területén: hozzájárulás a nemzetvédelem növeléséhez, új lehetőség az életszínvonal emeléséhez s egyben megalapozó téglák a reform előkészítéséhez!

a következő hetek és hónapok tehát kemény és áldozatos munkát követelnek mindnyájunktól. ideai célkitűzéseink megvalósítása elsősorban attól függ, hogy a bányákban, a gyárakban, a közlekedésben, az építőiparban, a mezőgazdaságban, a hivatalokban mindenki hiven teljesítse kötelességét, becsületesen elvégezze munkáját.

/folyt.köv./
16.50/lm 1720_{duc}

- 47 -

114

parlament

/bkk 2. az 1967. évi állami... 28. folyt./vm

tisztelt képviselőtársak!

az országgyűlés napirendjén lévő ideai költségvetés gazdasági céljainkat megfelelően szolgálja, pénzügyileg biztosítja azok megvalósítását. éppen ezért a költségvetést a kormány nevében elfogadásra ajánlom. egyúttal kérem képviselőtársaimat: munkaterületükön tegyenek meg mindent elgondolásaink, céljaink minél jobb megvalósításáért!

fehér Lajos nagy tapssal fogadott beszéde után fekszi István szabolcs-szatmár megyei képviselő emelkedett szólásra.

a képviselő utalt arra, hogy a törvényjavaslat szerint mintegy 40.000-45.000-rel emelkedik az idén a foglalkoztatottak száma. tehát ebben az esztendőben is a tavalyihoz hasonló takarékos lét-számgazdálkodással számol a terv. a munkaerőigények azonban az ország különböző vidékein eltérő mértékben jelentkeznek, és a munkaerő-tartalékok is más-más hányadban találhatók az egyes vidékeken, megyékben. ez a helyzet a mögöttünk levő időkben a népesség jelentős „mozgását”, a dolgozók tízezreinek „ingázását”, hozta magával. a jövőben a lehetőség szerint úgy kell gazdálkodni a munkaerővel, hogy a megyék igényeit - ahol csak lehet - helyi tartalékokból elégítsék ki.

ilyen tendencia érvényesítése nem kis gondot jelent majd szabolcs-szatmárban, ahol a megyei ipar nagyrészt csak idényjellegű munkaalkalmakat kínál a lakosságnak. a férfiak közül harminc-harmincötözerre tehető azoknak a száma, akik lakóhelyüktől távoli gyárakba, iparvállalatokhoz járnak dolgozni. a munkaképes koru nőknél sem jobb a helyzet, nekik ugyanis 26,8 százaléuk - többnyire helybeli munkaalkalmak híján - nem dolgozik; országos szinten ez a szám egyébként csak 16,7 százalék. ezek és ezekhez hasonló problémák megoldását szorgalmazták szabolcs-szatmár megyében azzal, hogy a második ötéves terv időszakában 6,2 milliárd forintot fordítottak a megyei iparfejlesztésre. de a helyzet még korántsem megnyugtató. viszont nagy lehetőségeket jelentene - hangsúlyozta a képviselő -, ha a vidéki ipartelepítés programozásakor tekintetbe vennék, hogy a telepítési költségek szabolcsban körülbelül 10 százalékkal alacsonyabbak, illetve alacsonyabbak lennének, amennyiben a tervezettnél több ipari létesítményt építenének ezen a vidéken. ehhez még hozzájárul az is, hogy nagyjából-egészében minden feltétele megvan az iparfejlesztésnek, a telepítésnek egyaránt. igazolására fekszi István megemlítette, hogy jelenleg is a megye iparának túlnyomó része - 85 százaléka - helyi nyersanyagból dolgozik, és további jelentős helyi erőforrások is feltárhatók, hasznosíthatók.

/folyt. köv./

16.58/Lm 1720Puc

- 48 -

184

parlament

/bkk 2. az 1967. évi állami... 29. folyt./vm

ebben a megyében termelik például az ország cukorrépa termésének 5 százalékát, a napraforgónak 15, a dohányynak 53, a fermentált dohányynak 41 százalékát. ennek ellenére cukorrépa feldolgozás és dohányfeldolgozás egyáltalán nem tartozik a megye ipari profiljához. kétségtelen, hogy gazdaságos lenne az itteni nyersanyagok egy részének a helyi feldolgozása, ami mindjárt éreztetné is jó-tékony hatását a foglalkoztatottság alakulásában. a fokozottabb ipartelepítéshez megfelelő számú szakmunkaerő is akadna, mert a megyéből eljáró dolgozók 26 százaléka rendelkezik valamilyen ipari szakképzettséggel. a fejlesztés különösen az ugynevezett munkaigényes iparágak vonalán lenne szükséges, illetve lehetséges, konkrétan: az élelmiszeriparban, a vegyiparban, a mezőgazdasági gépgyártásban és a konfekcióiparban. a képviselő ezeknek az elképzeléseknek a megvalósításához kért támogatást az országgyűlés fórumán.

a költségvetés tervezetét elfogadta és az országgyűlésnek is ajánlotta elfogadásra.

ezután sümei János képviselő szólalt fel.

sümei János Zógrád megyei képviselő bevezetőben a termelőszövetkezetek gazdasági, termelési eredményeiről szolt, majd így folytatta:

- hosszú volna felsorolni az állami segítségnek azt a sokféle formáját, amelyben a termelőszövetkezetek részesülnek. mégis ki szeretném külön emelni a közös gazdaságok szakember-ellátását és a gyenge termelőszövetkezeteknek nyújtott megkülönböztetett állami támogatást. az állam nagyarányú segítségének eredményei nemcsak a termelés növekedésében, a paraszti életszínvonal javulásában jelentkeznek, hanem abban is, hogy termelőszövetkezeteinkben új, szocialista szemléletű embertípus alakul ki, ennek megnyilvánulása a mezőgazdaságban kibontakozott szocialista brigádmozgalom is, amelynek eredményei már a szakmai vezetés elismerését is kiváltották.

a továbbiakban hangsúlyozta: a IX. pártkongresszus határozata és a most tárgyalt költségvetés egyaránt arról tanuskodik, hogy a párt és az állam fontos, központi társadalmi feladatnak tekinti a mezőgazdaság és ezen belül a termelőszövetkezetek fejlesztését. nagy jelentőségűnek ítéljük a készülő új termelőszövetkezeti és földjogi törvényt - mondotta -, amely hosszú távlatokra biztonságosan oldja meg a szövetkezetek gazdálkodásának számos alapvető kérdését. rendkívül nagy jelentősége van a parasztság számára a január 1-én életbe lépett s végleges formájában 1970-re kialakuló új nyugdíjtörvénynek is, amellyel a tsz-tagoknak régi kívánsága valósul meg.

/folyt. köv./

17.05/Lm 1725Puc

- 49 -

184

parlament

/bkk 2. az 1967. évi állami...30.folyt./vm

nagy meglepedést és bizakodást váltott ki a tsz-paraszttságban az is, hogy legfontosabb problémáikat olyan fórumokon vitathatják meg, mint a termelőszövetkezetek országos kongresszusa, s hogy gazdasági önállóságukat a megalakítandó területi szövetségek útján is érvényesíthetik.

befejezésül kiemelte: a parasztság értékeli a párt és az állam szövetségi politikáját, hiszen - többek között a sokoldalú állami támogatás útján - napról-napra közvetlenül tapasztalja ennek gyakorlati megnyilvánulásait.

a költségvetést elfogadta.

ezután dr. petri gábor csongrád megyei képviselő szólalt fel.

hangsúlyozta, hogy a költségvetés tervezete az egészségügy mérsékelt, de folyamatos fejlődését igéri. az ellátás minden területén nőnek valamivel az előirányzatok, és javul a minőség is. az egészségügyi intézmények hálózatának bővülése azonban egyes ágazatokban nem jár együtt a színvonal növekedésével, holott erre is nagy szükség lenne, - állapította meg, majd arról beszélt, hogy a költségvetés az utóbbi években vagy csak alig, vagy egyáltalán nem nyújtott lehetőséget a jobban képzett szakemberek számának gyarapítására. az egészségügyi minisztérium és az országos tervhivatal együttesen kidolgozott távlati fejlesztési terve, amelyet a kormány is elfogadott, tudományos alapoossággal végzett, nagyszabású összehasonlító vizsgálatok alapján mutatott rá a kétségtelen létszámhiányra, s ezzel integy igazolta a sokat hangoztatott igényeket.

- a javasolt fejlesztés nagymérvű, de nem túlzott, megvalósítása a magyar egészségügy további fellendítését igéri, és megközelíti azt a célt, amelyet a szocialista egészségügyi ellátáshoz méltónak gondolunk. nyilvánvaló azonban, hogy a legjogosabb igényeknek is összhangban kell állniuk a népgazdaság mindenkori teljesítőképességével, mégis kívánatos lenne, ha mielőbb hozzákezdhetnénk a kitűzött célok megvalósításához. jó lenne, ha már az idei költségvetés keretei között lehetőség nyílna az egészségügyi ellátás területén dolgozó szakemberek számának növelésére, mert a pillanatnyi megtorpanás is tetézi a hátrányt, a teljesítmény csökkentésére, más szóval a minőség romlására vezethet.

/folyt.köv./
17.16/Lm 18-14c

- 50 -

PKK

parlament

bkk. 2. /az 1967. évi állami...31.folyt./e

a képviselő javasolta, hogy hozzanak létre tartalék-bérialapokat a tudomány és ezzel együtt a gyógyászat gyors-ütemű fejlődésével együttjáró új igények kielégítésére. elejét kellene venni annak, hogy fontos, közérdekű új feladatok megoldása azért késlekedik, mert hiányzik az ügyeleti díj, vagy veszélyességi pótdíj pénzügyi fedezete. példákkal bizonyította, hogy a létszámhiány miatt gyakran súlyos nehézségekkel küszködnek az egészségügyi intézmények. előfordul - mondotta -, hogy betegség, szabadság, vagy más okok miatt 15-20 százalékkal kevesebb ápolónő segíti az orvosokat, mint ahányan papíron a kórházak rendelkezésére állnak. a nővérhiány késlelteti a különlegesen súlyos kórházi betegek elkülönített ápolását és azért halad lassan az anaesthesiológiai szolgálat országos bővítése is, mert kevés a szakember.

petri gábor a továbbiakban indítványozta, hogy tüzzék napirendre az egészségügy szervezetének korszerűsítését és vizsgálják meg gazdaságosságát. rámutatott, hogy - ha nem is feladatuk szerint - de működtetésük szempontjából az egészségügyi intézmények is üzemek, s így bennük is érvényesíteni lehetne a korszerű üzemszervezés elveit és módszereit. a vizsgálatok sok egyéb mellett azt is tisztázhatnák, hogy mennyivel járul hozzá az egészségügy a termeléshez, s mit jelent a népgazdaság számára a munkaerő megővése, illetve regenerálása. ennek alapján a tényleges helyzetnek megfelelően jelölhetnék ki az egészségügy helyét a népgazdaság rendszerében -, hangsúlyozta a képviselő, majd ezekkel a szavakkal zárta felszólalását: „a költségvetést, amelyben a jövő feladataira való felkészülést és erőtgyújtést látom, a javasolt kiegészítésekkel elfogadom.

az elnöklő polyák jános ezután szünetet rendelt el.

szünet után az országgyűlés dr. beresztőczy miklós elnökletével folytatta munkáját.

az elnök valaska lászló borsod megyei képviselőnek adta meg a szót.

/folyt.köv./

17.20/Lm 18-14c

- 51 -

PKK

bkk. 2. /az 1967. évi állami...32.folyt./vm

valaska lászló, borsod megye képviselője felszólalásában

gazdasági kérdésekkel foglalkozott, szólt az állóeszköz-gazdálkodás helyzetéről, annak fokozatos javulásáról, kiemelve, hogy a vállalatok felesleges gépeiket az idén már károsodás nélkül átadhatják más üzemeknek, esetleg kicseleztehetik. ezután részletesen szólt a termelést, a műszaki fejlődést akadályozó problémákról.

utalt arra, hogy egyes fontos gyártmányok minősége nem kielégítő. példaként említette a transvill eib típusu megszakítóját, amely az áramszolgáltató vállalatok tapasztalatai szerint nem mindig felel meg a műszaki követelményeknek. mint mondta, a gyár megindokolta ugyan az említett hibákat, ez azonban nem változtat azon, hogy a gyakori javítás a népgazdaságnak jelentős többlet-költségeket okoz.

beszélt a budapesti rádiótechnikai gyár urh rádióadó-vevő berendezéseiről is, amelyek az áramszolgáltató ipar számára is rendkívül fontosak. a készülékek azonban a gyártás után gyakran egy évig, másfél évig is a raktárakban hevernek, mert rendszerint néhány alkatrész hiányzik belőlük, amelyet nem importáltak kellő időben.

a villamos állomásszerelési munkákkal kapcsolatban megemlítette, hogy ilyen szereléssel a nehézipari minisztérium, továbbá a kohó- és gépipari minisztérium egy-egy vállalata foglalkozik, a fejlesztést is külön-külön végzik, ezért véleménye szerint helyes volna ha a két vállalat tevékenységét koordinálnák.

kifogásolta, hogy a tapasztalatok szerint az élüzem címet nem mindig a legjobb termelési és műszaki eredményeket elérő, a legjobban gazdálkodó vállalatok kapják, mert egy-egy súlyos baleset megfosztja őket a kitüntetésről. ezt a gyakorlatot méltánytalannak tartja. hangsúlyozta, hogy a balesetekért felelőseket a legszigorúbban felelősségre kell vonni. egy, vagy néhány ember hanyagsága miatt azonban nem szabad büntetni az egész kollektívát. kérte, hogy a jövőben az élüzem kitüntetéseknel ne vegyék figyelembe az üzemi baleseteket.

a költségvetési törvényjavaslatot elfogadta, s az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./
17.25/Lm 18-19

Nk

bkk. 2. /az 1967. évi állami...33.folyt./vm

ezután bali zoltán, tolna megyei képviselő emelkedett

szólásra. felszólalása első részében a mezőgazdasági üzemeknek a parasztság életkörülményeit is előnyösen megváltoztató technikai fejlődéséről szólt. az utóbbi időkben forgalomba hozott mezőgazdasági gépek mind jobban megfelelnek a termelés tényleges szükségleteinek és hatásfokuk is fokozatosan javul. a kalászosok termelésének komplex gépesítése tulajdonképpen már megoldottnak tekinthető. a növényápológépek és a vegyszerek mind kisebb területre korlátozzák a kézi kapálás nehéz munkáját. számottevően előbbre jutottunk a terménybetakarítás gépesítésében is.

- a költségvetés további lehetőséget ad a gazdaságoknak - folytatva - traktorok és pótkocsik beszerzésére. a szállítási nehézségek csökkentése érdekében azonban nemcsak a termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban kell a gépparkot bővíteni, hanem javítani kellene az átvevő vállalatok ezzel kapcsolatos munkáját is. a vállalatok mérlegelési lehetőségeinek növelésével, a tárolóhelyek bővítésével és gépesítésével jelentősen csökkenteni lehetne a szállítóeszközök állásidejét, s ezáltal növelni teljesítő képességüket.

bali zoltán a továbbiakban méltatta az mszmp ix.kongresszusa határozatainak jelentőségét a szövetkezeti parasztság szociális ellátása szempontjából. nem is olyan régen még ismeretlen fogalom volt a parasztság körében - hangsúlyozta - a nyugdíj, a betegellátás és a családi pótlék. mindez ma már megoldott kérdés, s ezért e helyen is kifejezem a tolna megyei termelőszövetkezeti parasztság köszönetét a pártnak és a kormánynak.

a képviselő ezután tolna megye, illetve azon belül a sárköz egyik nagy problémájának megoldásához kért segítséget. a sárköz kiváló termelési adottságokkal rendelkező terület lenne, ha nem okoznának gyakran kárt a hosszantartó belvizek, évente mintegy hatezer hold termése vész kárba, mégpedig úgy, hogy a területet felszántják, bevetik, s utána a bevetett terület nagy részét kiszántják. a belvizek évente átlagosan mintegy tíz millió forint kárt okoznak a sárközi termelőszövetkezeteknek. a károk csökkentése érdekében az érdekelt tsz-ek vizgazdálkodási társulatot szerveztek.

/folyt. köv./
17.40/Lm 18-19

Nk

bkk. 2. /az 1967. évi állami...34.folyt./vm

ez korlátozott lehetőségeihez képest végzi a belvizrendezési munkákat, de minden erőfeszítése meddő marad mindaddig, amíg a vízügyi igazgatóság meg nem oldja a szekszárd-bátai befogadó-csatorna tisztítását és szabályozását, a szövetkezetek ugyanis hiába létesítenek vízgyűjtő árkokat, ha az ezekből összegyűlt vizet a befogadó-csatorna nem képes elszállítani. a sárközi termelőszövetkezetek azt kérik, hogy az országos vízügyi főigazgatóság vizsgálja meg ezt a problémát, s a lehetőség határáig mielőbb intézkedjék a belvizek okozta károk csökkentésére.

bali zoltán hangsúlyozta: a fentiekből következően is egyetért az országgyűlés mezőgazdasági állandó bizottságának javaslatával, hogy a költségvetés nagyobb összeget biztosítson a belvizek rendezésére, helyes volna, ha a rendelkezésre álló összegeket a legjobb termőterületek belvizmentesítésére használnák fel, mert így a kiadások gyorsabban megtérülnének.

a költségvetést elfogadta.

ezután schuchmann zoltán nógrád megyei képviselő szólalt

fel. a szénbányászat helyzetével foglalkozva utalt arra, hogy a szénnek, mint energia-hordozónak a jelentősége évről-évre csökken, s előtérbe kerül az olaj, a földgáz, az atomerő. a fejlődésnek ez az egészséges és törvényszerű folyamata az ország szénmedencéi közül elsősorban, s legnagyobb mértékben a nógrádi bányákat érinti. az itteni geológiai és termelési adottságok kedvezőtlenek, a nógrádban bányászott 2.750 kalóriás szén nem gazdaságos. minden száz forint értékű termelésre 47 forintot fizet rá az állam. ezért érthető módon csökkenteni kell nógrádban a széntermelést, s ezzel együtt természetesen a munkaerő létszámát is. a megye vezetői más érdekelt szervekkel közösen minden lehetőt megtesznek azért, hogy itt is gazdaságosabbá váljon a széntermelés, s lehetőleg versenyképesek legyenek a bányák. így is elkerülhetetlen a létszám további csökkentése, ami elhelyezési problémákkal jár. a képviselő kérte az érdekelt tárcák vezetőit, hogy minden tőlük telhető módon segítsenek e nem könnyű feladat megoldásában. intézkedések máris történtek. szó van arról, hogy kisterenye-nagybátony térségébe kohászati centrolit üzemek telepítenek, ahol a bányákból felszabaduló és az iskolákból kikerülő munkaerők egy részét el lehet helyezni.

/folyt.köv./

17.50/Lm 18.05.1967

- 54 -

Mk

bkk. 2. /az 1967. évi állami...35.folyt./vm

ezután balassagyarmat legégetőbb problémáiról szólt. elmondotta, hogy az ipoly folyó áradása az elmúlt három évben nagy károkat okozott a város elavult épületeiben, sok családot ideiglenes lakásba kellett költöztetni. a város szűkös lakáshelyzetének javítására a fiatalok a kisz lakásépítő akció lehetőségeit felhasználva, új lakótelepet létesítettek. százhusz, földszintes, két szoba összkomfortos ikerlakás épült ilymódon balassagyarmaton. a fiatalok megkedvelték a lakásépítésnek ezt az igen előnyös módját, s mind többen szeretnének ezzel a lehetőséggel élni. 1967-re már 80 fiatal házaspár jelentkezett, időközben azonban az otp a korábbi 70.000 forintos kölcsön összegét lakásonként 40-50 ezer forintra csökkentette. ez a rendelkezés azokat is érinti, akik a lakásépítési akcióra már korábban jelentkeztek és egy évvel ezelőtt megkezdték az előtakarékosságot is. a képviselő intézkedést kért a pénzügyminisztertől, hogy legalább azok számára, akik korábban megkezdték az előtakarékosságot, tegye lehetővé ismét a 70.000 forintos kölcsönt.

a továbbiakban elmondta, hogy balassagyarmat munkaerő feleslegének elhelyezésére finomkötöttárugyárat létesítenek a városban. az üzemet ideiglenesen a volt megyeháza épületében helyezték el. a képviselő értesülése szerint azonban egy újonnan építendő gyár beruházási programja is elkészült és a tervek szerint 1968-ban megkezdik az építkezést. kérte az országos tervhivatalt, hogy a város munkaerő elhelyezési gondjait figyelembevéve az építkezést nyilvánítsa kiemeltnek és a munkát ne 1968-ban, hanem már az idén kezdjék el. ez annál is inkább megoldható, mert a kezdéshez szükséges helyi építési kapacitás már ebben az évben is rendelkezésre áll.

a képviselő a költségvetés tervezetét elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

17.55/Lm 18.05.1967

- 55 -

Mk

parlament

/bkk 2. az 1967. évi állami.....36.folyt./vm

belák sándor veszprém megyei képviselő az új gazdasági

mechanizmusra való zökkenőmentes áttérés két fontos feltételét emelte ki. ezek: a műszaki-technikai fejlettség egyfelől, másfelől pedig az emberek ,, hozzáállása,, a dolgozók akarata. a következő időszakban csak úgy haladhatunk jó ütemben a fejlődés útján, ha még nagyobb figyelmet fordítunk terveink ,, személyi oldalára,, is, arra, hogy az emberek egyetértsenek elképzeléseinkkel, magukénak tekintsék az országos feladatokat.

alaptalan az a vélemény - folytatta a képviselő -, hogy a közös ügy iránti aktivitás csak magasabb anyagi ellenszolgáltatással, nagyobb kereseti lehetőség biztosításával fokozható. szociológiai felmérések is tanúsítják, hogy a dolgozók ott végzik kedvet és odaadással a munkájukat, ahol a folyamatos munkalehetőség biztonságérzetet ad, és a termelési eredmények is jobbak ott, ahol megfelelő a munkafeltételek, s szocialista kollektívává kovácsolódtak a munkásgárda. sajnos, ezeket az emberi és pszichikai motívumokat részint nem mindenhol ismerik, részint pedig nem mindenhol veszik figyelembe a vállalatvezetőségek, gazdasági irányítók. hiba azt gondolni, hogy ahol jó a dolgozók keresete vagy az átlagosnál magasabb a fizetése, ott a termelés fokozásának egyéb feltételei elhanyagolhatók. különösen a mezőgazdaságban kell biztosítani, hogy a parasztok - köztük a faluból ,, kikandikálók,, - ne csak a tavaszi és az őszi hónapokban dolgozhassanak, de akkor aztán ,, rogyásig,, hanem folyamatosan az év minden szakában. így igazán a sajátjuknak érezhetik a közös gazdaságot és ez odaadóbb munkát eredményez.

- gazdálkodásunk holnapjában az ügybuzgalom mellett másik fontos tényező a megfelelő szaktudás. ez még nem minden területen mondható kielégítőnek, például a mezőgazdaságban sem. éppen ezért örvendetes, hogy a költségvetés tervezete a tavalyinál 10 százalékkal nagyobb összeget, 170 millió forintot irányoz elő mezőgazdasági szakképzésre. kívánatos, hogy ebből az összegből elegendő pénzt biztosítsanak az agrármérnök-képzés fejlesztésére, nevezetesen arra, hogy emeljék az oktatás színvonalát és minél közelebb hozzák azt az időpontot, amikor a négy éves tanulmányi idő öt évre emelhető. helyes az az elgondolás - és a szükségletek felméréséből is az következik -, hogy az oktatásban részt vevők száma és a képzés színvonala a mostanihoz képest fordított arányba kerüljön, azaz a korábbinál kevesebben tanuljanak az agrár-felsőoktatási intézményekben, de jobb, felkészültebb szakemberekké válnak.

belák sándor felszólalása után az elnöklő beresztóczy miklós a csütörtöki ülést bezárta. az országgyűlés pénteken délután 10 órakor az állami költségvetési törvényjavaslat vitájával folytatja munkáját./mti/

18.14/szb

-56-

Mk

19 10 P

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítás a mai bkk 2./ az 1967. évi állami költségvetésről... című anyagra.

első folyt. 4.bekezdés első sorának vége helyesen....., hogy 1966-ban az elnöki tanács 32 / harminckettő/ törvényerejű rendeletet.....,

17.folyt. 2.bekezdés harmadik sorának közepe helyesen:...bevezetését, ami a gazdaságirányítási.....,

21.folytatás 2.bekezdés alulról számított második sora helyesen:..... a beralap egészét, illetve 75 százalékát a jobb munkaerő.....,

a 26.folyt. első bekezdés első sora helyesen ,, a múlt év január 1-i mintegy 9 százalékos...,

/mti/

-.-

18.38/szb

-57-

Mk

19 10 P

9

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1967. január 27.

bb 1. széchenyi istván - eddig ismeretlen - levele debrecenben
vid fm/tné-lm /5/ ká 1967. január 27.

a debreceni állami levéltárban iratrendezés közben megtalálták széchenyi istván eddig ismeretlen levelét, amelyet 1841 július elsején írt a debreceni casinóhoz. az 1833-ban létrejött szervezet a reformkori debrecenben többirányú kezdeményezéssel szolgálta a haladást, és céljai nem voltak azonosak a később létrejött polgári casinóval, amely a kispolgárságot tömörítette. a debreceni casinó többek között küzdelmet folytatott a vasutépítésért, állandó színház létrehozásáért, a hortobágy hasznosításáért és a belvizek lecsapolásáért. a casinó ezirányú tevékenységéről nyilatkozott elismeréssel széchenyi istván, aki különösen a vasutépítés fontosságát hangsúlyozta levelében. „debrecennek könnyített közlekedés kell - írta 1841-ben széchenyi istván - mert mit ér a legnagyobb kincs, ha azt piacra nem viheti. e kérdés körül forog debrecennek élénkebb léte, szilárd élete....,

a most előkerült levél annak bizonyítéka, hogy a debreceniek a vasut megépítéséért a kezdeti lépéseket már 1827-ben megtették, végül is a pest-szolnok-debrecen közötti vasutvonal 1857-ben nyílt meg./mti/

bb 3. akácmag-export

vid kz/sk-lm /3/ ká

1967. január 27.

európa-hírű akácerdőkink közül is kiemelkednek kitűnő minőségű, nektárdus virágaikkal a nagykiterjedésű nógrádi akácok. a virágzás idején sok méhészt vonzó erdők az idén először a tél közepén is hasznot hajtanak. olasz megrendelésre öt mázsa akácmagot gyűjtenek a legismertebb nógrádi méhésztanyák környékén. az 50 hektárnyi új akácos telepítéséhez eleget gendő magot hamarosan utbaindítyják olaszországba./mti/

-1-

Mka